

Vlaams
Parlement

stuk **1759** (2012-2013) – Nr. 1
ingediend op 19 oktober 2012 (2012-2013)

Beleidsbrief

Binnenlands Bestuur

Beleidsprioriteiten 2012-2013

ingediend door de Geert Bourgeois,
viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Inhoud

Lijst met afkortingen	4
1 Managementsamenvatting	5
2 Overzicht beleidsmaatregelen.....	7
2.1 Strategische doelstelling: “Een interne staatshervorming”	7
2.1.1 Meer bevoegdheden voor de gemeenten, een sluitende lijst van provinciale bevoegdheden met grondgebonden karakter	7
2.1.2 Mogelijkheden creëren voor sterke gemeenten en democratisch gelegitimeerde lokale samenwerkingsverbanden.....	9
2.2 Strategische doelstelling: “Een volwaardig partnerschap over de grenzen van beleidsdomeinen en bestuursniveaus”	12
2.2.1 De beleids- en controleprocessen van de verschillende overheden meer op elkaar afstemmen.....	12
2.2.2 Betere planning, minder planlasten	13
2.2.3 Afschaffen van koppelsubsidies en verminderen van het specifiek toezicht.....	15
2.2.4 Het Belfortprincipe bevestigen.....	15
2.2.5 Een decretaal kader voor interbestuurlijke samenwerking	16
2.3 Strategische doelstelling: “Verhogen van de bestuursefficiëntie door gebruik van ICT, gegevensdeling en procesbeheer tussen Vlaanderen, de lokale besturen en de provincies”	17
2.3.1 De afstemming van de beleidsprocessen op andere bestuursniveaus ondersteunen.....	17
2.3.2 Elektronisch informatie uitwisselen en de beschikbare gegevens maximaal delen tussen de overheden.....	17
2.3.3 Elektronisch ontsluiten van lokale en provinciale informatie voor burger en mandataris	19
2.4 Strategische doelstelling: “Sterke en verantwoordelijke besturen”	21
A. De nieuwe organieke regelgeving voor de lokale besturen implementeren	21
2.4.1 Het Gemeente-, OCMW- en Provinciedecreet verder uitvoeren en vereenvoudiging van de onteigeningsprocedure	21
2.4.2 Het financiële luik van de organieke decreten implementeren.....	24
2.4.3 Een externe audit voor de lokale besturen.....	26
2.4.4 Rechtspositie regeling voor het personeel van de OCMW’s.....	28
2.4.5 Het decreet op de intergemeentelijke samenwerking bijsturen	28
2.4.6 Het decreet op de erediensdiensten verder uitvoeren.....	29
B. Gezonde financiën als pijler voor efficiënte en bestuurskrachtige lokale en provinciale overheden.....	31
2.4.7 Verantwoordelijke en efficiënte lokale en provinciale besturen	31
2.4.8 De groei van het Gemeentefonds bestendigen	34
2.4.9 Een hervorming van het Gemeentefonds en het Provinciefonds voorbereiden.....	34

2.4.10	De Elia-compensatie behouden en de lokale financiën ondersteunen.....	35
2.4.11	Een versoepelde procedure bij investeringsubsidies.....	35
C. Het personeelsbeleid als hoeksteen voor een bestuurskrachtige overheid.....		36
2.4.12	Bijsturing besluit rechtspositieregeling voor het gemeente- en provinciepersoneel .	36
2.4.13	De samenwerking tussen gemeenten en OCMW's stimuleren.....	37
2.4.14	Mogelijkheden creëren voor personeelsmobiliteit tussen de Vlaamse overheidsbesturen	38
2.4.15	De vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers evenwaardig bij het sectoraal overleg betrekken.....	38
2.4.16	De opbouw van een tweede pensioenpijler ondersteunen	39
2.4.17	Studie functieweging	39
2.4.18	Andere aandachtspunten met betrekking tot het personeelsbeleid.....	39
2.5	Strategische doelstelling: “Een efficiënte organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen van 2012”	40
2.5.1	Een Vlaams kiesdecreet voor de lokale verkiezingen	40
2.5.2	De lokale verkiezingen van 14 oktober 2012 efficiënt organiseren	40
2.5.3	De start van de nieuwe lokale bestuursperiode ondersteunen	42
2.6	Strategische doelstelling: “Correct taalgebruik en versterking van het Nederlandstalig karakter van de Vlaamse rand rond Brussel”	43
2.7	Strategische doelstelling: “Binnenlands Bestuur in Europees en internationaal perspectief” ⁴⁴	
2.7.1	Het Belgische EU-voorzitterschap in 2010	44
2.7.2	Proactief deelnemen aan internationale fora	44
2.7.3	Betere informatieverstrekking aan de lokale besturen	46
2.7.4	De werking van de EGTS-structuur optimaliseren.....	46
2.8	Strategische doelstelling: “Een ondersteunende administratie voor de lokale en provinciale besturen”	46
2.8.1	De werking van het agentschap voortdurend verbeteren.....	46
2.8.2	Maximaal inzetten op informatie, communicatie en ondersteuning.....	47
2.8.3	Het bestuurlijke toezicht correct uitoefenen.....	49
Bijlage 1: Begroting 2013		50
Bijlage 2: Moties en resoluties ingediend bij het Vlaams Parlement		51
Bijlage 3: Samenvatting van de beleidsmaatregelen, gepland in 2012-2013		53
Bijlage 4: Stand van zaken uitvoering regeerakkoord.....		56
Bijlage 5: Gevolgen gegeven aan arresten van het Grondwettelijk Hof		61
Bijlage 6: Regelgevingsagenda		62

Lijst met afkortingen

ABB: Agentschap voor Binnenlands Bestuur
BBC: beleids- en beheerscyclus
BBC DR: digitale rapportering in het kader van de beleids- en beheerscyclus
BPA: bijzonder plan van aanleg
CAG: College van Ambtenaren-Generaal
CDLR: Comité de la Démocratie des Pouvoirs Locaux et Regionaux
CELB: Commissie Efficiëntiewinst Lokale Besturen
ECG: Expertisecentrum Gemeentesecretarissen
EGTS: Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking
ESR: Europees Rekeningenstelsel
EU: Europese Unie
EVA: extern verzelfstandigd agentschap
EVC: erkenning van verworven competenties
HLM: High Level Meeting
IGS: intergemeentelijke samenwerking
INR: Instituut voor de Nationale Rekeningen
KSZ: Kruispuntbank Sociale Zekerheid
LPKD: lokaal en provinciaal kiesdecreet
MAGDA: maximale gegevensdeling tussen administraties
OCMW: openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn
PWC: PricewaterhouseCoopers
RIA: reguleringssimpactanalyse
RESOC: regionaal sociaaleconomisch overlegcomité
SARiV: Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen
SBOV: Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen
VBRC: Vlaams Bestuursrechtcollege
Vlabest: Vlaamse adviesraad voor bestuurszaken
Vleva: Vlaams-Europees Verbindingsagentschap
VLO: Vlaamse Lokale Ontvangers
VVOS: Vereniging van Vlaamse OCMW-secretarissen
VVP: Vereniging van Vlaamse Provincies
VVSG: Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
Vzw: vereniging zonder winstgevend doel

1 Managementsamenvatting

Op 14 oktober vonden de lokale verkiezingen plaats en dat zal nergens ongemerkt voorbij gegaan zijn. Ik wens mijn grootste waardering uit te drukken ten aanzien van iedereen die zich kandidaat stelde voor de lokale verkiezingen en steun toewensen aan iedereen die zich de komende zes jaar vol overgave zal wijden aan een lokaal mandaat. Enkel met sterke en geëngageerde mensen kunnen wij de kwaliteit van onze lokale besturen blijven garanderen en de burgers de dienstverlening bieden die zij van hun gemeente mogen verwachten.

Ik heb hoog ingezet op een optimale verkiezingsorganisatie: het afgelopen werkjaar heb ik de hele kiesregelgeving gemoderniseerd, de stemcomputers vernieuwd en is de organisatie zo goed mogelijk digitaal ondersteund. De website www.vlaanderenkiest.be was reeds maanden voor de verkiezingen de referentie voor alles wat met de verkiezingen te maken had, de helpdesk van het verkiezingssecretariaat bood steeds antwoord op alle mogelijke vragen. Met enkele persconferenties, digitale nieuwsbrieven en een uitgebreide terugkoppeling in het Vlaams Parlement heb ik alle belanghebbenden zo accuraat mogelijk op de hoogte gehouden van de voorbereidingen. De organisatie van de verkiezingen is een enorme klus. Mijn bijzonder dank gaat uit naar het Agentschap voor Binnenlands Bestuur dat al het mogelijke deed om dit in goede banen te leiden.

De lokale verkiezingen zijn voor onze gemeenten, OCMW's en provincies het zesjaarlijkse hoogtepunt. Het is het moment om stil te staan bij het gevoerde beleid en bij te sturen waar nodig. Vanaf 2013 gaan de nieuwe bestuursploegen aan de slag om hun meerjarenplannen te maken voor de volgende zes jaar. Door de druk op de lokale financiën, onder andere door de stijging van de pensioenlasten, is het belangrijk om bij het begin van de nieuwe bestuursperiode duidelijke keuzes te maken. Door efficiëntiewinsten te boeken moet het mogelijk zijn voor de lokale besturen om hun investeringen op peil kunnen houden zonder per se de inkomsten te moeten verhogen.

Zoals u verder in de beleidsbrief kan lezen, heb ik de afgelopen drie jaar hard gewerkt aan vernieuwingen in het Binnenlands Bestuur om de nieuwe bestuursploegen bij hun aantreden een aangepast, modern instrumentarium aan te bieden.

De doorgevoerde aanpassingen aan de organieke regelgeving (het Gemeentedecreet, het OCMW-decreet, het Provinciedecreet) zullen grotendeels in werking treden op 1 januari 2013. Deze wijzigingen bieden de gepaste instrumenten om aan de slag te kunnen. Het meest in het oog springend daarbij zijn ingrepen die moeten leiden tot een herwaardering van de gemeenteraden, die een versterking van de band tussen de gemeente en haar intergemeentelijke samenwerkingsverbanden beogen en die de samenwerking van gemeente en OCMW willen vergroten. Het volgende werkjaar zullen alle lokale besturen zich daarnaast voorbereiden op de nieuwe beleids- en beheerscyclus, die vanaf 2014 algemeen van toepassing wordt. De operationalisering van de externe audit zal ik verder vorm geven. Er is een projectleider aangesteld, het is mijn intentie om in de loop van 2013 de eerste audits uit te voeren.

Ook de implementatie van de doorbraken van de interne staatshervorming komt op kruissnelheid. Ik volg de uitvoering van de verschillende doorbraken uit het witboek nauwgezet op en rapporteer hierover twee keer per jaar aan het Vlaams Parlement. Samen met de lokale besturen moet het volgende jaar werk gemaakt worden van de volgende fase van de regioscreening, namelijk komen tot voorstellen voor een transparanter en slagkrachtiger gremium van samenwerkingsverbanden.

Op het vlak van de interbestuurlijke relaties is veel werk verzet. Ik denk hierbij aan het planlastendecreet, waardoor de planverplichtingen van de lokale besturen drastisch dalen en hun beleidsautonomie vergroot. Ook de vereenvoudiging en digitalisering van het bestuurlijk toezicht moet werking van de nieuwe bestuursploegen stimuleren.

Het volgende werkjaar staat volledig in het teken van het aantreden van de nieuwe bestuursploegen. Ik wil de nieuwe bestuursploegen oproepen om ten volle gebruik te maken van de mogelijkheden die de hierboven vermelde maatregelen bieden. In welke mate de besturen bestuurskrachtig zijn hangt onder andere af van de mensen die deel uitmaken van de nieuwe bestuursploegen. Ik zal dan ook de nodige initiatieven nemen inzake opleiding en vorming en inzake communicatie en informatie, zodat de nieuwe bestuursploegen degelijk opgeleid en geïnformeerd hun mandaat kunnen uitoefenen.

In samenwerking met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), het Expertisecentrum Gemeentesecretarissen (ECG), de Vereniging van Vlaamse OCMW-secretarissen (VVOS) en de Vereniging van Lokale Ontvangers (VLO) heb ik een introductieprogramma uitgewerkt voor de nieuw gekozen mandatarissen. Het programma bestaat uit een aantal infosessies en een startersboek. Op die manier krijgt elke mandataris de gelegenheid om met voldoende inhoudelijke kennis zijn lokaal mandaat op te nemen.

In het vervolg van de beleidsbrief overloop ik per strategische doelstelling welke zaken gerealiseerd zijn in het werkjaar 2011-2012 en welke maatregelen ik plan voor het werkjaar 2012-2013.

2 Overzicht beleidsmaatregelen

2.1 Strategische doelstelling: “Een interne staatshervorming”

2.1.1 Meer bevoegdheden voor de gemeenten, een sluitende lijst van provinciale bevoegdheden met grondgebonden karakter

Uitvoering van de doorbraken uit het witboek

a) Stand van zaken

Het doorvoeren van een interne staatshervorming is een belangrijke doelstelling van het Vlaams regeerakkoord en een van de prioritaire assen van mijn beleid voor het binnenlands bestuur gedurende deze periode. De analyse die ik in mijn beleidsbrief 2010-2011 heb gemaakt over de complexiteit en ondoorzichtigheid van onze interne bestuurlijke organisatie wordt algemeen gedeeld: te veel bestuursniveaus en structuren komen tussen in de besluitvormingsprocessen, die daardoor ookodeloos ingewikkeld zijn. De administratieve lasten voor burgers en bedrijven zijn te hoog en tijdrovend. Het Vlaamse bestuurlijke landschap moet vereenvoudigd worden.

De goedkeuring van het Witboek Interne Staatshervorming door de Vlaamse Regering op 8 april 2011 vormt in dit project een mijlpaal. De versterking van de lokale democratie en van de slagkracht van de overheid staan centraal.

Het witboek bevat vijf uitvoeringslijnen, waarbinnen in totaal 69 doorbraken geformuleerd zijn:

- Versterking van de bestuurskracht van de gemeenten;
- Meer autonomie en bevoegdheden voor de gemeenten;
- Performante processen – minder interveniërende niveaus;
- Afbakening provinciale taakstelling;
- Vereenvoudiging van de intermediaire ruimte.

Elke minister is binnen haar of zijn bevoegdheden verantwoordelijk voor de uitvoering van de doorbraken. Als minister bevoegd voor het binnenlands bestuur vervul ik een coördinerende rol. Door middel van een projectplan en monitoringsysteem volg ik samen met de Vlaamse Regering de uitvoering van de doorbraken op.

Voor elke doorbraak is er een actiefiche met de timing, de tussentijdse mijlpalen en de resultaten. Alle informatie is raadpleegbaar op de website van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur (www.binnenland.vlaanderen.be). Op het vlak van de uitvoering van het Witboek Interne Staatshervorming is er het voorbije werkjaar al heel wat gepresteerd. Ik rapporteer daarover zesmaandelijks aan de Vlaamse Regering en aan de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme van het Vlaams Parlement. De ambtelijke betrokkenheid is gewaarborgd op basis van een voorbereiding door het College van Ambtenaren-Generaal (CAG).

De laatste rapportering dateert van juni 2012. De stand van zaken op dat ogenblik:

- 8 doorbraken zijn volledig gerealiseerd;
- 44 doorbraken zitten op schema;
- 9 doorbraken vertonen een kleine afwijking ten opzichte van de initiële planning;
- 7 doorbraken hebben verdere uitklaring nodig wegens het opduiken van onvoorziene elementen;
- 3 doorbraken zijn in de loop van de uitwerking inhoudelijk bijgestuurd.

Wat mijn eigen bevoegdheden betreft, stond het voorbije werkjaar vooral in het teken van de wijzigingen aan de organieke decreten ter versterking van de lokale raden, de uitvoering van het planlastendecreet, de afbakening van de provinciale taakstelling en de gebiedsdekkende regioscreening. Het aantreden van de nieuwe bestuursploegen in 2013 is een belangrijk kantelmoment. De meeste doorbraken op het vlak van binnenlands bestuur zullen dan ook tegen eind 2012 gerealiseerd zijn.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

De uitvoering van de interne staatshervorming is een complex project dat ook in de volgende jaren voortgezet moet worden. De interne staatshervorming zal in de nieuwe lokale bestuursperiode door de nieuwe bestuursploegen op het terrein moeten worden waargemaakt. Om hen hierin te ondersteunen heb ik, in samenwerking met de VVSG, een vormingspakket uitgewerkt voor de nieuwe lokale mandatarissen. Tijdens vormingssessies zullen de vernieuwingen (bijvoorbeeld meer controle op intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, meer mogelijkheden tot samenwerking tussen gemeente en OCMW) extra voor het voetlicht worden geplaatst. Ook een aantal andere strategische uitvoeringslijnen zullen in het volgende werkjaar verder uitvoering krijgen, waaronder de afbakening van de provinciale taakstelling en de evaluatiefase van de regioscreening.

Afbakening provinciale taakstelling

a) Stand van zaken

Voor het zomerreces heeft het Vlaams Parlement aanpassingen aan de organieke decreten, waaronder het Provinciedecreet, goedgekeurd. De Vlaamse Regering bekrachtigde de wijziging op 29 juni 2012. De aanpassing van artikel 2 bevat een nieuwe positionering van de provincies. Zij past in de vereenvoudiging van het bestuurlijke landschap, die ruimte moet maken voor een ruimere bevoegdheidstoewijzing aan de gemeenten. De provincies zijn het intermediaire beleidsniveau tussen het Vlaamse en het gemeentelijke niveau. Zij oefenen in hoofdzaak bevoegdheden uit in grondgebonden aangelegenheden. In culturele en persoonsgebonden aangelegenheden kunnen zij enkel bevoegdheden en taken uitoefenen als er daarvoor een wettelijke of decretale basis is. In een bestuursakkoord dat de Vlaamse Regering met elke provincie sluit kunnen met betrekking tot deze materies modaliteiten worden vastgelegd over de wijze waarop de provincies invulling geven aan deze bevoegdheden en taken. De bestuursakkoorden worden gesloten voor een periode van zes jaar.

In 2012 werkte ik de modaliteiten met betrekking tot de inhoud en de procedure voor de opmaak, het afsluiten en de evaluatie van de bestuursakkoorden uit door middel van een uitvoeringsbesluit. Ook de inhoudelijke invulling van de bestuursakkoorden werd voorbereid in samenspraak tussen de verschillende betrokken beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid en de provincies.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

Samen met de nieuwe provinciale bestuursploegen die aantreden na de verkiezingen van oktober 2012, zal ik de ontwerpen van bestuursakkoorden verder uitwerken. De Vlaamse Regering zal in april 2013 samen met de deputaties de definitieve bestuursakkoorden sluiten. Hierdoor hebben de provincies voldoende tijd om de bevoegdheden te concretiseren in het meerjarenplan dat zij gedurende 2013 zullen opstellen.

De nieuwe provinciale taakstelling treedt in werking op 1 januari 2014. Dit betekent dat gedurende 2013 ook de overheveling van een aantal taken en bevoegdheden, en de hieraan verbonden middelen, moet gebeuren binnen de niet-grondgebonden beleidsdomeinen. Elke vakminister zal hiervoor de nodige transitietrajecten uitwerken die in 2013 worden uitgevoerd. Ik zal als coördinerend minister deze oefening opvolgen en erover waken dat deze operatie correct verloopt.

2.1.2 Mogelijkheden creëren voor sterke gemeenten en democratisch gelegitimeerde lokale samenwerkingsverbanden

Regioscreening

De Vlaamse gemeenten ervaren steeds toenemende verwachtingen van hun burgers en staan voor almaar complexere beleidsvraagstukken, terwijl hun financiële mogelijkheden onder druk staan. Veel lokale besturen proberen door onderlinge samenwerkingsverbanden tegemoet te komen aan die uitdagingen. Daarnaast hebben de Vlaamse overheid en de provincies in het verleden in verschillende beleidsdomeinen gemeentegrensoverschrijdende structuren opgericht. Op het intermediaire veld tussen Vlaanderen en de gemeenten ontstonden tal van samenwerkingsverbanden, structuren en gebiedsafbakeningen. Veelal zijn ze onderling niet afgestemd, wat geleid heeft tot het fenomeen van de bestuurlijke verrommeling.

Op zichzelf is samenwerking tussen gemeenten positief, maar zij kan ook ongewenste neveneffecten hebben, bijvoorbeeld doordat de mandatarissen steeds meer moeite ondervinden om een goed zicht te hebben en controle uit te oefenen op het beleid en de werking van al de samenwerkingsverbanden, structuren en gebiedsafbakeningen waar hun gemeente aan deelneemt. Deze proliferatie leidt er toe dat de verkozen bestuurders steeds moeilijker kunnen wegen op de besluitvorming. Het is de uitdaging om enerzijds de samenwerking tussen gemeenten te versterken en anderzijds erover te waken dat die samenwerking op een transparante, efficiënte en democratische wijze georganiseerd wordt.

Regioscreening is daartoe een instrument. In het Witboek Interne Staatshervorming is het uitvoeren van een gebiedsdekkende regioscreening van Vlaanderen als doorbraak¹ opgenomen.

De regioscreening doorloopt drie fasen:

- Inventarisatie: de bestaande samenwerkingsverbanden, structuren en gebiedsafbakeningen worden per gemeente in kaart gebracht;
- Audit en evaluatie: de geïnventariseerde gegevens worden geëvalueerd;
- Actieplan met concrete maatregelen: er worden bottom up actieplannen uitgewerkt op basis van een menu aan instrumenten (bijvoorbeeld clusteren van regionale structuren, shared services inrichten, wijzigingen aan Vlaamse regelgeving, fusie van gemeenten, verschuiven van bevoegdheden).

Essentieel in de regioscreening is dat dit een oefening is waarvan het eigenaarschap bij de gemeenten zelf ligt. De Vlaamse overheid en de provinciebesturen schrijven zich in deze regioscreening in. Zij enten hun eigen regionale structuren op deze die van onderuit worden opgebouwd.

a) Stand van zaken

Midden 2011 is een gebiedsdekkende regioscreening in Vlaanderen opgestart. Ik vroeg de provinciegouverneurs om de verschillende samenwerkingsverbanden, structuren en gebiedsafbakeningen waaraan de gemeenten deelnemen in kaart te brengen. Het resultaat is dat meer dan 2.200 initiatieven zijn geïnventariseerd en in een databank² zijn opgenomen. Voor elk van hen is een fiche aangemaakt met informatie over de opdracht, het beleidsdomein, de juridische vorm, de partners en de gemeenten die deelnemen.

Op de website van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur zijn de volgende gegevens ter beschikking gesteld:

- Een overzicht per gemeente van de samenwerkingsverbanden, gebiedsafbakeningen en structuren waartoe de gemeente behoort;

¹ D56 Gebiedsdekkende regioscreening

² De inventaris is te raadplagen op de website van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, zie www.binnenland.vlaanderen.be/werking-besturen/regioscreening

- Een kaart met voor elke gemeente de intensiteit van samenwerking met andere gemeenten;
- De databank waarin alle geïnventariseerde gegevens zijn opgenomen;
- Een afwegingskader met criteria waarmee de deelname aan samenwerkingsverbanden door gemeenten kan worden geëvalueerd;
- Een analyserapport.

Op basis van deze inventarisatie is een eerste analyserapport opgesteld. Dit analyserapport bestaat uit drie delen: een kwantitatieve analyse, een clusteranalyse en een kwalitatieve analyse. De kwantitatieve analyse uit het rapport omschrijft de types van samenwerkingsverbanden, structuren en gebiedsafbakeningen en bevat elementen zoals de schaalgrootte en de beleidsdomeinen waarbinnen ze actief zijn. De clusteranalyse geeft aan tussen welke groepen, clusters van gemeenten er een meer intensieve samenwerking bestaat. Tot slot geeft de kwalitatieve analyse een beschrijvend beeld van het intermediaire niveau in de verschillende regio's in Vlaanderen. Dit analyserapport is aan een ruime groep van stakeholders voorgesteld.

Enkele belangrijke conclusies uit het rapport zijn:

- *We stellen in de afgelopen 15 jaar een sterke stijging vast van het aantal structuren, afbakeningen en samenwerkingsverbanden.* Een deel van de stijging is het gevolg van het oprichten van interlokale en projectverenigingen, twee soepele vormen van intergemeentelijke samenwerking, mogelijk gemaakt door het decreet op de intergemeentelijke samenwerking van 2001. Daarnaast hebben ook de Vlaamse en de federale overheid de laatste jaren een groot aantal structuren geïnitieerd.
- *Lokale samenwerking is complex.* Er zijn veel en verschillende soorten van samenwerking. Het gaat zowel om kleinschalige samenwerkingsverbanden waaraan enkele gemeenten deelnemen als initiatieven waaraan bijna alle gemeenten van een provincie deelnemen. Er zijn zowel informele samenwerkingsverbanden als zwaar juridisch verankerde structuren. Sommige vormen zijn bedoeld om informatie en expertise uit te wisselen, andere leveren een concrete dienstverlening of zijn een geografische afbakening gericht op (beleids)planning.
- *Er is nood aan duidelijke focus en probleemstelling(en).* Dat het intermediaire niveau complex is, betekent niet dat alle geïnventariseerde verbanden ook leiden tot bestuurlijke verrommeling.
- *Het intermediaire niveau is uit meerdere schaalniveaus opgebouwd.* Lokale samenwerking komt voor op verschillende schaalniveaus. Regionale sociaaleconomische overlegcomités (RESOC) of streekintercommunales zijn bijvoorbeeld doorgaans op een grotere schaal georganiseerd dan de informele samenwerkingsverbanden, die zich vaak ontwikkelen tussen relatief kleine groepjes van vier of vijf gemeenten.
- *De clusteranalyse geeft de feitelijke bestuurlijke toestand weer, maar doet geen uitspraak over de wenselijke bestuurlijke toestand, noch over de feitelijke socio-geografische situatie.* De clusteranalyse is een methode om de bestuurlijke samenhang tussen de gemeenten te kwantificeren op basis van het aantal structuren, gemeenschappelijk voor verschillende gemeenten. De clusteranalyse geeft dus de feitelijke bestuurlijke toestand weer.
- *Oude grenzen zijn herkenbaar, maar worden doordringbaar.* Uit de clusteranalyse komen de klassieke grenzen van provincies en arrondissementen naar voor. De gemeenten werken samen in clusters, meestal binnen deze grenzen. Op een aantal plaatsen vervagen deze grenzen en ontstaat er meer en meer provincie- of arrondissementsgrensoverschrijdende samenwerking tussen gemeenten.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

Het analyserapport is het sluitstuk van de inventarisatiefase. Dit is de eerste fase in de gebiedsdekkende regioscreening. Het objectiveert de discussie over de zogenaamde 'bestuurlijke verrommeling'. Voor het eerst hebben wij voor het volledige Vlaamse grondgebied een goed zicht op het intermediaire niveau.

Na de inventarisatie volgt de evaluatiefase. Hierin is een belangrijke rol weggelegd voor de lokale besturen zelf. Er is nu heel wat informatie beschikbaar waarmee de gemeenten aan de slag kunnen. Het evaluatiekader dat door een groep academici is opgesteld, laat de gemeenten ook toe om op een degelijke manier hun eigen deelname aan deze verbanden te evalueren. Zeker voor de nieuwe besturen die in 2013 aantreden, vormt dit een aandachtspunt.

Vanaf 2013 is er een belangrijke rol weggelegd voor de gouverneurs. Vanuit hun neutrale positie op het kruispunt van de verschillende bestuursniveaus zijn zij goed geplaatst om de gemeenten te begeleiden in de uitvoering van de evaluatiefase. Tijdens deze evaluatiefase zal in elke provincie, op basis van de geïnventariseerde gegevens, een gesprek opgestart worden met de gemeenten. Aandachtspunten en vragen die hierbij aan bod kunnen komen zijn bijvoorbeeld: Hoe gaat de gemeente om met haar deelname aan deze samenwerkingsverbanden? Waar kan er nog beter of meer worden samengewerkt? Waar is er sprake van overlap en dubbel werk? Waar zijn efficiëntiewinsten mogelijk? In deze oefening zal de aandacht ook uitgaan naar die structuren en gebiedsafbakeningen die de gemeenten niet zelf hebben opgericht, maar waarvoor andere bestuursniveaus het initiatief hebben genomen. De evaluatiefase zal eind 2013 leiden tot een eindrapport met conclusies, aanbevelingen en mogelijke acties. Deze voorstellen kunnen zowel gericht zijn op acties die de gemeenten zelf kunnen ondernemen als op aanbevelingen voor de andere bestuursniveaus.

Aanmoedigen van vrijwillige fusies van gemeenten

a) Stand van zaken

Op 30 april 2010 stelde de Vlaamse Regering een kader vast voor de ondersteuning van vrijwillige fusies van gemeenten.

Het ondersteuningspakket bestond uit twee elementen: enerzijds een financiële ondersteuning in de vorm van een fusiebonus en een garantieregeling voor het Gemeentefonds, anderzijds een inhoudelijke en juridische bijstand van een begeleidingsteam, waaraan het Agentschap voor Binnenlands Bestuur (ABB) en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten deelnemen.

Het Witboek Interne Staatshervorming bevat een knelpuntenanalyse van de Vlaamse bestuurlijke organisatie. Het gebrek aan bestuurskracht/draagkracht bij een aantal gemeenten is een cruciaal element. De lokale besturen worden geconfronteerd met steeds meer opdrachten en uitdagingen met een groeiende complexiteit en techniciteit. Zij zijn vaak te beperkt in hun mogelijkheden en capaciteiten om op de verschillende vragen en behoeften van hun inwoners een passend antwoord te bieden. Schaalvergroting kan in een aantal gevallen bijdragen tot een oplossing.

Op 31 december 2011 verstreek de datum waarop gemeenteraden een definitief voorstel tot fusie bij de Vlaamse Regering konden indienen met het oog op een fusie met ingang van 1 januari 2013. Geen enkele gemeente nam een principiële beslissing. Na de verkiezingen van 14 oktober 2012 zal bijgevolg geen enkele fusie plaatsvinden.

In het witboek heb ik een evaluatie van de door de Vlaamse Regering uitgewerkte maatregelen voorgesteld, uit te voeren na 31 december 2011, met het oog op een eventuele verlenging na de lokale verkiezingen van 14 oktober 2012.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

Hoewel sommige bestuurders de noodzaak tot een nieuwe fusieoperatie erkennen, blijkt de drempelvrees om formeel de stap naar een fusie te zetten nog steeds te groot te zijn. De geschiedenis, onder meer met de fusies van 1976, toont aan dat fusie van gemeenten een pad is met hindernissen, zowel institutioneel als op het persoonlijke vlak. Electorale overwegingen liggen daarvan ook mee aan de basis.

Ik neem akte van het standpunt dat de VVSG in deze materie heeft ingenomen. De VVSG pleit voor een veel ruimere en genuanceerde aanpak waarbij de essentie ligt in schaaloptimalisatie door een kader voor vrijwillige fusie en soepeler samenwerkingsverbanden tussen gemeenten aan te bieden. VVSG pleit eveneens voor meer “gestuurde” vrijwilligheid en stelt voor om in het kader van de regioscreening samen met de lokale besturen intensief na te gaan in welke situaties het ruimtelijk, maatschappelijk en democratisch verantwoord zou zijn om een samenvoeging van gemeenten in de streek te realiseren.

Het afgelopen jaar werkte het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen (SBOV) aan het onderzoeksproject “Doet grootte ertoe? Een vergelijkend onderzoek naar de factoren voor succes en/of falen van hervormingen aan de lokale schaal”. Dit project zoekt, op basis van internationaal comparatief onderzoek, antwoorden op de vragen:

- Hoe is het besluitvormingsproces rond schaalhervormingen verlopen?
- Wat zijn de succes- en/of faalfactoren?
- Welke lessen kan Vlaanderen trekken uit de buitenlandse voorbeelden?

Ik wil in het komende werkjaar de verschillende standpunten en adviezen in verband met de vrijwillige fusiemaatregel grondig bestuderen en hieruit lessen en aanbevelingen halen met het oog op de verdere stappen die we in Vlaanderen kunnen nemen om de slagkracht van de lokale besturen te versterken.

2.2 Strategische doelstelling: “Een volwaardig partnerschap over de grenzen van beleidsdomeinen en bestuursniveaus”

2.2.1 De beleids- en controleprocessen van de verschillende overheden meer op elkaar afstemmen

Coördinerende opdracht van de gouverneurs

a) Stand van zaken

Op 29 april 2011 keurde de Vlaamse Regering een nota goed waarin de gouverneurs expliciet gemandateerd worden om als commissarissen van de Vlaamse Regering een coördinerende rol op te nemen in de relaties tussen de lokale besturen en de verschillende buitendiensten van de Vlaamse overheid in hun provincie.

Met deze beslissing gaf de Vlaamse Regering uitvoering aan het Witboek Interne Staatshervorming met het oog op de aanpak van de interne verkokering van de Vlaamse overheid en de negatieve gevolgen hiervan voor de lokale besturen. Lokale besturen stellen immers vast dat de verschillende beleidsdomeinen en instellingen van de Vlaamse overheid al te vaak in verspreide slagorde opereren en in een aantal gevallen tegenover hen ook intern tegenstrijdige standpunten innemen.

De coördinatieopdracht van de gouverneurs is een middel om een meer geïntegreerde werking van de Vlaamse overheid tot stand te brengen, meer bepaald door de beleidsprocessen, controleopdrachten en werking van de gedeconcentreerde diensten van de Vlaamse overheid af te stemmen op deze van de andere bestuursniveaus. Het uiteindelijke doel is om de bestuursefficiëntie te verhogen en bij te dragen tot sterke lokale besturen.

Conform de regeringsbeslissing kunnen de gouverneurs op 3 manieren hun opdracht vervullen:

- Door een coördinerende rol te spelen in verschillende fases van projecten van lokaal of regionaal belang. De gouverneur is dan procesbegeleider die bemiddelend optreedt tussen verschillende bestuursniveaus en diensten van de Vlaamse overheid;
- Door een overlegplatform op te richten waarin de buitendiensten van de Vlaamse overheid elkaar regelmatig ontmoeten, waar ze met elkaar afstemmen en oplossingsgericht werken;

- Door ad hoc, op vraag van een lokaal bestuur, te interveniëren in een lopend dossier, om te bemiddelen tussen overheidsdiensten, wanneer een voorgenomen project ernstig vertraagd dreigt te worden.

Sedert begin 2011 zijn de gouverneurs gestart met hun coördinatieopdracht. Begin 2012 hebben zij gerapporteerd over hun coördinatiewerkzaamheden in 2011. Ik heb dit verslag aan de Vlaamse Regering meegedeeld.

Het rapport geeft een overzicht van de coördinatieopdrachten die de gouverneurs vervuld hebben in de verschillende beleidsdomeinen, zoals mobiliteit, milieu, ruimtelijke ordening, integraal waterbeleid, investeringsprojecten.

In de 5 provincies zijn ondertussen overlegfora met de gedeconcentreerde Vlaamse buitendiensten opgericht. De ontmoetingen tussen de Vlaamse leidinggevende ambtenaren in deze overlegfora verlopen constructief.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

De gouverneurs zullen verder werken aan de uitbouw van een gestructureerd overlegplatform en aan hun coördinatiewerkzaamheden. Zij zullen mij elk jaar een rapport voorleggen over hun werkzaamheden van het afgelopen jaar, daaruit gemeenschappelijke conclusies trekken en desgevallend ook aanbevelingen doen over de aanpassing van regelgeving en werkprocessen.

Een belangrijk instrument voor deze coördinerende opdrachten is de ‘Dienst van de gouverneur’ die wordt ingevuld volgens de krijtlijnen die de Vlaamse Regering op mijn voorstel vastlegde op 23 december 2011. Zoals vermeld in het Witboek Interne Staatshervorming wordt deze dienst, wat de coördinerende opdracht betreft, geleidelijk uitgebouwd met middelen die vrij komen ten gevolge van het uitdoven van de functie van arrondissementscommissaris. Het budget voor de samenstelling van de dienst is niet groter dan de som van de salaris- en werkingskosten van de huidige arrondissementscommissarissen. Tijdens het volgende werkjaar zal ik de verdere uitbouw van deze dienst in overleg met de gouverneurs nauwgezet opvolgen.

2.2.2 Betere planning, minder planlasten

a) Stand van zaken

Met het decreet van 15 juli 2011 houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest plan- en rapporteringsverplichtingen aan de lokale besturen kunnen worden opgelegd (het “planlastendecreet”) is de basis gelegd voor een concrete implementatie van de nieuwe verhouding tussen de bestuursniveaus: sturen door Vlaanderen op hoofdlijnen en een grotere beleidsvrijheid voor de lokale en provinciale besturen, minder bureaucratie met betrekking tot het plannen en het rapporteren maar met behoud van het planmatig werken. Het afgelopen jaar is in de betrokken sectoren de regelgeving aangepast: de decreten zijn aangepast en de Vlaamse Regering legt tijdig de laatste hand aan de definitieve goedkeuring van de noodzakelijke uitvoeringsbesluiten voor de volgende sectoren: het stedelijk beleid, de lokale diensteneconomie, het lokaal sociaal beleid, het integratiebeleid, de ontwikkelingssamenwerking, het lokaal cultuur-, jeugd- en sportbeleid en het beleid inzake cultureel erfgoed.

In zijn advies van 22 maart 2012 zegt de Vlaamse adviesraad voor Bestuurszaken dat de doorvoering van de planlastprincipes op regelgevend niveau vrij succesvol verlopen is. De sectorale decreten zijn sterk vereenvoudigd en er is in grote mate een afstemming bereikt met de lokale en provinciale beleids- en beheerscyclus. Vlaanderen en de sectorale administraties zullen zich ook niet meer inlaten met de interne organisatie van de lokale besturen.

Het Departement Bestuurszaken maakte een voorlopige becijfering van de vermindering van de plan- en rapporteringslasten voor zowel de Vlaamse overheid als de lokale besturen als gevolg van de vernieuwde regelgeving. Hieruit blijkt dat de plan- en rapporteringslasten zullen dalen met 41% of meer dan 14 miljoen euro.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

Met de goedkeuring van de nieuwe regelgeving is een cruciale stap gezet, maar het werk is nog niet afgerond. Tijdens het volgende werkjaar zal voor mezelf als coördinerend minister en voor de sectoraal betrokken ministers en administraties de klemtoon liggen op informatie en communicatie over de nieuwe wijze van plannen en rapporteren aan de lokale besturen. Dit moet de lokale besturen helpen om in optimale omstandigheden hun meerjarenplanning in de loop van 2013 te kunnen opmaken. Vanaf 1 januari 2014 zal er dan effectief met de nieuwe, vereenvoudigde procedures gewerkt worden.

De wijziging van de regelgeving moet de komende periode gevolgd worden door een wijziging in de werkprocessen en de mentaliteit, zowel van de Vlaamse administraties als van de lokale besturen. De Vlaamse administratie moet zich voorbereiden op het meer dan vandaag sturen op afstand en het omgaan met lokaal verschillende benaderingswijzen. De lokale besturen moeten er zich van bewust zijn dat de toegenomen beleidsvrijheid gepaard gaat met een transparante en voldoende rapportering, in het kader van hun reguliere jaarrekening.

Eind oktober stuur ik conform het planlastendecreet een omzendbrief naar de lokale besturen met een overzicht van de vigerende regelgeving en van de Vlaamse beleidsprioriteiten waarmee de lokale besturen rekening kunnen houden bij de opmaak van hun meerjarenplanning. In deze omzendbrief geef ik ook een indicatie van de subsidiebedragen die voorbehouden zijn voor het betreffende lokale beleid.

Een gebruiksvriendelijke website ondersteunt het hele project permanent. Bovendien zal de nieuwe aanpak uitgebreid aan bod komen op een studiedag die ik op 5 november organiseer in het Vlaams Parlement. De lokale topambtenaren kunnen op deze studiedag in dialoog treden met de diverse Vlaamse administraties. De Vlaamse beleidsprioriteiten worden er toegelicht alsook de verschillende manieren waarop de lokale besturen hier in hun meerjarenplanning op kunnen inspelen.

Naast het communicatietraject zal het volgende werkjaar ook de nodige aandacht gaan naar het ICT-gebeuren, dat een integraal onderdeel is van de nieuwe wijze van werken. De aanvraag van de sectorale subsidies door de lokale besturen alsook de jaarlijkse rapportering gebeurt vanaf 2014 volledig digitaal.

Bij de opmaak van de meerjarenplanning zal een lokaal bestuur door het gebruik van rapporteringscodes aangeven welke doelstellingen, actieplannen en acties het plant in het kader van de diverse Vlaamse beleidsprioriteiten. Vervolgens zal het bestuur zijn meerjarenplanning in het kader van het bestuurlijk toezicht aan het Agentschap voor Binnenlands Bestuur bezorgen, ook in digitale vorm. ABB zorgt voor de verdere verspreiding van de relevante onderdelen van de meerjarenplanning naar de betrokken sectorale administraties zodat zij de subsidieaanvraag verder kunnen afhandelen.

Dezelfde procedure geldt ook voor het budget en de jaarrekening. De rapportering over de aanwending van de subsidies gebeurt uitsluitend op basis van de jaarrekening. Alleen wanneer de rapportering manifest onvoldoende is, kan aan een lokaal bestuur bijkomende informatie gevraagd worden. De digitale rapportering van alle transacties die aan de basis liggen van de beleidsrapporten maakt het mogelijk om vlot alle transacties die het lokaal bestuur koppelt aan een Vlaamse beleidsprioriteit (door gebruik te maken van een deelrapportcode) uit de rapportering te filteren. De diverse sectorale administraties kunnen zo zelf rapporten opmaken in functie van hun informatiebehoefte. Tegen eind 2012 moet de volledige IT-omgeving daarvoor op punt staan, zodat vanaf het najaar van 2013 voor het eerst de meerjarenplanning van alle Vlaamse lokale besturen vlot en betrouwbaar in digitale vorm kan worden gebruikt voor de planlastvermindering.

2.2.3 Afschaffen van koppelsubsidies en verminderen van het specifiek toezicht

Afschaffen koppelsubsidies

Zoals aangekondigd in het Witboek Interne Staatshervorming zal de Vlaamse Regering de koppelsubsidies afschaffen³. Het gaat in het bijzonder om de koppelsubsidies die bestaan in het onroerend erfgoedbeleid. Dit gaat gepaard met het in mindering brengen van het Provinciefonds van het bedrag dat de provincies de afgelopen jaren besteedden aan deze premies en de toevoeging ervan aan de Vlaamse restauratiepremiebudgetten. Daarnaast ontvangen de provincies geen Vlaamse restauratiepremie voor het onroerend erfgoed waarvan ze zelf eigenaar zijn. De gemeenten zullen niet meer verplicht worden om restauratieprojecten van privé-eigenaars mee te subsidiëren als de Vlaamse overheid een premie toekent. Een vrijwillige bijdrage van de gemeente in een door de Vlaamse overheid gesubsidieerd restauratieproject blijft uiteraard wel nog mogelijk.

Verminderen van het specifiek toezicht

a) Stand van zaken

In 2012 finaliseerden de sectoraal bevoegde ministers onder mijn coördinatie de inventaris specifiek toezicht. Het ging voornamelijk om specifiek toezicht in de beleidsvelden ruimtelijke ordening en leefmilieu, natuur en energie. Per vorm van specifiek toezicht voegden ze ook een motivering toe voor behoud of afschaffing. Zoals afgesproken in het witboek worden die vormen van specifiek toezicht afgeschaft waarvan het nut niet voldoende bewezen kan worden, bijvoorbeeld omdat er ook een algemeen toezicht mogelijk is.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

In 2013 zal ik er op toezien dat de vormen van specifiek toezicht waarvoor niet gemotiveerd kon worden dat ze een grote toegevoegde waarde hebben, afgeschaft worden. Om bijkomende administratieve lasten te vermijden maak ik daarvoor gebruik van de regelgevingsagenda.

2.2.4 Het Belfortprincipe bevestigen

a) Stand van zaken

In 2012 keurde de Vlaamse Regering de hervorming van de reguleringsimpactanalyse (RIA) en de compensatieregule voor administratieve lasten goed. Daarmee zit de implementatie van het strategisch beleidskader voor kwaliteitsvolle regelgeving en administratieve vereenvoudiging 2009 – 2014 op schema.

³ Zie Witboek Interne Staatshervorming, doorbraak D 27 Afschaffing koppelsubsidies onroerend erfgoed.

De klemtonen voor de hervorming van de RIA zijn: het aanbieden van een ruimere ondersteuning bij de opmaak van de RIA, het stimuleren van een effectief gebruik van de RIA tijdens het besluitvormingsproces, een versterkte integratie van nieuwe specifieke wetgevingstoetsen in de RIA en tot slot een verfijning van het toepassingsgebied.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

Nu de Vlaamse Regering de hervorming van de RIA heeft goedgekeurd, zal ik inzetten op de concrete implementatie ervan. Ik zal daarbij de klemtoon leggen op een ruimere ondersteuning door de cellen Wetskwaliteit om deze hervorming te doen slagen.

In het verlengde van de hervorming van de RIA zal ik de lokale besturen toetsen met het oog op een verbeterde toepassing van het Belfortprincipe. Daarnaast wens ik ook de principes uit het planlastendecreet en de provinciale taakstelling hierin te verankeren.

2.2.5 Een decretaal kader voor interbestuurlijke samenwerking

a) Stand van zaken

Maatschappelijke problemen kunnen vaak enkel door onderlinge samenwerking tussen overheidsniveaus op een efficiënte manier aangepakt worden. In vele gevallen kan dat door overleg, maar in een aantal gevallen is er nood aan een afzonderlijke juridische structuur⁴. Vandaag gebeurt dat telkens op een ad hoc basis, met een specifiek decretaal initiatief. De vraag is evenwel of sui generis samenwerkingsvormen wel het best door afzonderlijke decreten tot stand komen, dan wel of zij beter in een meer algemeen decretaal kader opgenomen worden of zelfs binnen de bestaande organieke regelgeving (Gemeentedecreet, Provinciedecreet, OCMW-decreet, decreet op de intergemeentelijke samenwerking).

De uitwerking van een decretaal kader voor interbestuurlijke samenwerking is een van de acties waarvoor de gebiedsdekkende regioscreening de nodige input moet leveren. De gebiedsdekkende regioscreening zal immers meer duidelijkheid verschaffen over de bestaande samenwerkingsverbanden op het intermediaire niveau. Op basis van een evaluatie van deze gegevens kunnen er concrete actieplannen en maatregelen genomen worden. Het aanpassen van de bestaande decretale kaders (bijvoorbeeld het decreet intergemeentelijke samenwerking of specifieke sectorale decreten) of het uitwerken van nieuwe decretale kaders (bijvoorbeeld interbestuurlijk samenwerken) behoren tot de concrete acties waartoe de regioscreening aanleiding kan geven op Vlaams niveau.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

Code van interbestuurlijk samenwerken

Vlaanderen zet in op een sterk partnerschap met de provincies en de lokale besturen. In het licht daarvan wordt – in overleg met de VVSG en de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) – een code van interbestuurlijk samenwerken opgesteld⁵. Er loopt in dit kader een onderzoek binnen het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen.

⁴ Zie ook Witboek Interne Staatshervorming, doorbraak D58 Decreeaal kader interbestuurlijke samenwerking.

⁵ Zie ook Witboek Interne Staatshervorming, doorbraak D59 Code van interbestuurlijk samenwerken.

2.3 Strategische doelstelling: “Verhogen van de bestuursefficiëntie door gebruik van ICT, gegevensdeling en procesbeheer tussen Vlaanderen, de lokale besturen en de provincies”

2.3.1 De afstemming van de beleidsprocessen op andere bestuursniveaus ondersteunen

In het witboek zijn een aantal doorbraken opgenomen die tot doel hebben de beleidsprocessen van Vlaanderen, de lokale besturen en de provincies op elkaar af te stemmen en te verbeteren met het oog op het verkorten van de beslissingslijnen. Voor meer toelichting verwijs ik naar punt 2.2.1 van deze beleidsbrief. Het gebruik van informaticatechnologie ondersteunt deze afstemming ook. De initiatieven met betrekking tot het gebruik van informatietechnologie die deze afstemming ondersteunen komen in de volgende onderdelen aan bod.

2.3.2 Elektronisch informatie uitwisselen en de beschikbare gegevens maximaal delen tussen de overheden

Uitbreiding e-governmentdecreet naar provinciale en eventueel lokale besturen

a) Stand van zaken

Met behulp van e-governmentprojecten zet ik in op een meer interactieve overheid. Het delen van informatie en ook het ter beschikking stellen van (open) data is hierbij van primordiaal belang. Het afgelopen werkjaar werden er bijvoorbeeld stappen gezet in de uitbreiding van het MAGDA-platform, de modernisering van het digitaal tekenplatform en werd een ICT-vereniging opgericht om de dienstverlening te kunnen verbeteren. Voor meer informatie verwijs ik naar mijn beleidsbrief Bestuurszaken.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

Zoals vermeld in de beleidsbrief Bestuurszaken blijf ik bijzondere aandacht besteden aan een verbeterde en gedigitaliseerde werking van lokale en provinciale besturen. Daarvoor zal ik de nodige stappen ondernemen om het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer te wijzigen zodat de lokale besturen, volgens een stappenplan, verplicht worden de gegevens die ze nodig hebben bij authentieke gegevensbronnen op te vragen in plaats van deze gegevens telkens bij de betrokkene zelf op te vragen.

Digitalisering toezicht

a) Stand van zaken

Het stroomlijnen van het geïnformatiseerd samenwerken van de Vlaamse overheid met de lokale besturen is cruciaal om een verhoogde (interbestuurlijke) efficiëntie te realiseren. Zoals in mijn vorige beleidsbrief aangekondigd, heb ik gekozen voor een geïntegreerde uitbouw van het intra- en interbestuurlijk gegevensverkeer. Naast de digitalisering van het bestuurlijk toezicht, staat het project van de digitale rapportering in het kader van de beleids- en beheerscyclus (BBC DR) centraal.

Het afgelopen werkjaar heb ik een reeks voorbereidingen getroffen voor de uitbouw van een platform dat een efficiënte digitale werking over de bestuurslagen heen mogelijk maakt. De componenten van dit platform en de gebruikte technologie zijn in het voorjaar van 2012 bepaald. Het bevat diverse toepassingen met uiteenlopende functionaliteiten:

- Digitaal Loket ‘Mijn Binnenland’: een portaal waar lokale besturen hun transacties en interacties met de Vlaamse overheid digitaal kunnen afhandelen en informatie over lopende en verwerkte dossiers kunnen raadplegen;
- Beheersplatform Bestandsuitwisseling: dit platform garandeert dat digitale documentenstromen gestroomlijnd en veilig verlopen. Dit is onontbeerlijk in het kader van het toezicht, onder meer voor de rechtszekerheid. Dit platform staat ook in voor de geautomatiseerde communicatie tussen verschillende bedrijfstoepassingen, voor de digitale verwerking van de gegevens, dossiers, enz. binnen de Vlaamse overheid;
- Gebruikersbeheer Lokale Besturen: beheer van de toegang en de rechten;
- Digitaal Tekenplatform: voor het plaatsen van (rechtsgeldige) digitale handtekeningen;
- Centrale datawarehouse: is het skelet waarbinnen gegevens over lokale besturen kunnen worden beheerd en ontsloten, binnen en buiten de Vlaamse overheid en voor het ruime publiek (zie punt 2.3.3) en bovendien gekoppeld met overige (authentieke) databronnen, zodat principes als authenticiteit van gegevensbronnen en eenmalige gegevensopvraging en –opslag maximale invulling krijgen.

De uitbouw en verbetering van de individuele componenten alsook hun integratie is volop bezig. Ook is het eerste proefproject in het kader van het digitaal toezicht van start gegaan. Sinds september 2012 kunnen vier gemeentebesturen en één provinciebestuur hun besluitenlijst en inzendingplichtige besluiten insturen via het Digitaal Loket ‘Mijn Binnenland’.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

Het komende werkjaar wil ik in eerste instantie een volwaardig en volledig geïntegreerd platform realiseren en de eerste dossierstromen (in het kader van het digitaal toezicht en BBC DR) in productie opstarten. De beleidsmaatregelen die ik in het kader van BBC DR plan, licht ik uitvoerig toe onder punt 2.4.2.

Wat digitaal toezicht betreft, zullen de ervaringen opgedaan door en met de piloten gebruikt worden om de gebruiksvriendelijkheid te optimaliseren en beschikbare functionaliteiten uit te breiden. Het systeem moet op die manier zoveel mogelijk afgestemd geraken op de noden die leven bij de lokale besturen. Na een gunstige evaluatie, stellen we het Digitaal Loket ook open voor andere gemeentebesturen en provincies en bekijken we hoe ook OCMW’s, politiezones, autonome gemeenten en provinciebedrijven en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden geleidelijk in het systeem kunnen stappen.

Ik wil trouwens ook onmiddellijk nagaan hoe we het gebruik van het platform nog kunnen uitbreiden. Ik heb er immers resoluut voor gekozen om dit platform van in het begin generiek op te zetten. Naast de digitalisering in het kader van de beleids- en beheerscyclus en het toezicht, biedt het platform eveneens de mogelijkheid om andere gegevensuitwisselingen te digitaliseren. Ik ben dan ook van plan om voor alle processen waarbij er interactie is tussen mijn administratie(s) en de lokale besturen te laten onderzoeken of digitalisering mogelijk en opportuun is. Daarbij aansluitend wil ik zeker ook bekijken hoe dit loket op termijn kan uitgroeien tot een uniek loket voor lokale besturen voor het geheel van het gegevensverkeer tussen de lokale besturen en de Vlaamse overheid én hoe we ook de doelgroep kunnen verbreden naar andere belanghebbenden.

Tot slot wil ik benadrukken dat het welslagen van een efficiënte digitale werking van het hele Vlaamse overheidsapparaat met inbegrip van de interbestuurlijk relaties, grotendeels afhangt van de digitalisering van alle betrokken actoren. Bij het uitwerken van het platform heb ik daar rekening mee gehouden. Zo leg ik in deze beginfase de nadruk op uitwisseling langs het Digitaal Loket, maar wil ik ook en vooral de (verdere) uitbouw van de eigen toepassingen van de lokale besturen zelf (zoals notulenbeheerssystemen) stimuleren. Daarom voorziet het platform in een uniforme toegangspoort voor automatische uitwisselingen waardoor een of meer ‘analoge’ tussenstappen overbodig worden.

De ervaring die mijn administratie ondertussen heeft opgedaan bij het ontwikkelen van dergelijke toepassingen kan in elk geval dienen ter ondersteuning van de besturen. Daarvoor zal ik een goede communicatie onderhouden met de verschillende IT-leveranciers zodat zij bij de ontwikkeling van hun producten voor de lokale sector rekening houden met de vereiste functionaliteiten, kwaliteitsnormen en standaarden. In de loop van 2013 start in elk geval een pilootfase voor automatische uitwisselingen waarbij gebruik gemaakt wordt van het ‘Beheersplatform Bestandsuitwisseling’.

2.3.3 Elektronisch ontsluiten van lokale en provinciale informatie voor burger en mandataris

Digitaal versturen van notulen en documenten van de raden

Op dit vlak is er een wijziging doorgevoerd aan de organieke decreten. Zo bepaalt het Gemeentedecreet van 15 juli 2005 dat het huishoudelijk reglement van de gemeenteraad in elk geval zal moeten bepalen dat een dossier elektronisch ter beschikking gesteld wordt als een gemeenteraadslid hierom verzoekt. Een analoge regeling is getroffen voor wat betreft:

- de notulen van het college van burgemeester en schepenen: deze notulen worden elektronisch ter beschikking gesteld als een gemeenteraadslid hierom verzoekt;
- de notulen van de raad van bestuur en van het directiecomité van de autonome gemeentebedrijven: deze worden elektronisch ter beschikking gesteld als een gemeenteraadslid hierom verzoekt.

Analoge wijzigingen zijn aangebracht in het Provinciedecreet van 9 december 2005 en in het OCMW-decreet van 19 december 2008.

Beleidsondersteunende en statistische informatie beter ter beschikking stellen aan de lokale besturen en de provincies

Principe van open data

De Vlaamse Regering werkte richtlijnen uit met betrekking tot open data⁶. De Vlaamse overheid wil een open overheid zijn. Een open overheid is transparant en participatief en wil samen met burgers en bedrijven werken aan een beter beleid en een kwaliteitsvolle dienstverlening. Een open overheid impliceert ook het ter beschikking stellen van (niet-persoonsgebonden) overheidsgegevens.

Concreet gaat open data over het voor iedereen ter beschikking stellen van niet-persoonsgebonden overheidsinformatie in voor iedereen leesbare formaten. Ook binnen mijn bevoegdheid Binnenlands Bestuur heb ik al belangrijke stappen gezet in het ontsluiten van gegevens over lokale besturen, rekening houdend met de krachtlijnen over open data.

Nieuwe projecten worden steeds afgetoetst aan de krachtlijnen in verband met open data, zoals door de regering vastgelegd en, indien relevant, met de betrokken beleidsdomeinen. Zo is in het voorjaar 2012 in het kader van de regioscreening de inventaris van samenwerkingsverbanden tussen gemeenten voor extern gebruik ter beschikking gesteld op de website van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur.

Lokale statistieken

a) Stand van zaken

Het samenwerkingsverband lokale statistieken is een ander voorbeeld van open data. Op de website www.lokaalstatistieken.be zijn allerhande cijfergegevens over de lokale en provinciale besturen te vinden. De gebruiker kan de gegevens downloaden in vrij beschikbare formaten. Daarnaast is er ook een module die de gebruiker toelaat zelf rapporten te maken en naar eigen keuze gegevens te combineren. Op die manier is het mogelijk rapporten op maat van de gebruiker te maken.

⁶Conceptnota open data, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 23 september 2011

De inhoudelijke uitwerking en opvolging van de site gebeurt door een stuurgroep waaraan naast het Agentschap voor Binnenlands Bestuur ook de Studiedienst van de Vlaamse Regering, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, de Vereniging van Vlaamse Provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie deelnemen. De technische ondersteuning van de website neemt de studiedienst op zich.

“Lokale statistieken” biedt ook kant-en-klare rapporten aan. Interessant voor de lokale besturen zijn de gemeentelijke profielschetsen. Aan de hand van een beperkt aantal indicatoren geeft de profielschets per gemeente een zicht op het functioneren van zowel het gemeentebestuur, het OCMW-bestuur als over de verschillende beleidsdomeinen waarbinnen ze actief zijn. Op geregelde tijdstippen wordt de informatie geactualiseerd.

Jaarlijks geeft mijn administratie ook een Vlaamse profielschets uit. De profielschets bevat een reeks van gegevens over de gemiddelde Vlaamse gemeente, OCMW en provincie. Aan de hand van een beperkt aantal indicatoren biedt de profielschets een geaggregeerde blik op de werking van de gemeente-, OCMW- en provinciebesturen in Vlaanderen. De profielschets is verschenen als juninummer van het tijdschrift BinnenBand.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

In het volgende werkjaar zet ik verder in op het nog beter ontsluiten van de data voor de lokale besturen. De principes van open data zijn daarbij richtinggevend. Ik wil lokale besturen stimuleren om op een nuttige wijze gebruik te maken van de beschikbare data bij de opmaak van hun meerjarenplan.

In dat kader worden de gemeentelijke profielschetsen in 2013 uitgebreid. De nieuw aangetreden bestuursploegen in de gemeenten moeten in 2013 in het kader van de opmaak van het meerjarenplan 2014 -2019 een omgevingsanalyse opmaken. Ik wens de gemeenten degelijk te ondersteunen bij deze opdracht. Hiertoe worden in de gemeentelijke profielschetsen extra indicatoren opgenomen, die gemeenten kunnen gebruiken bij de opmaak van de omgevingsanalyse. Mijn administratie zal in samenspraak met de Studiedienst van de Vlaamse Regering nagaan welke indicatoren best worden toegevoegd. Hiervoor zal eveneens met het team stedenbeleid, dat instaat voor de stadsmonitor, overlegd worden. Ik denk hierbij in eerste instantie aan cijfergegevens, die de gemeente toelaten te bepalen aan welke van de beleidsprioriteiten, bekend gemaakt door de Vlaamse Regering in het kader van het planlastendecreet, ze wil werken de volgende jaren.

Ontsluiten van data voor het ruime publiek

De uitbouw van het centrale datawarehouse, vooral in het kader van de digitale rapportering beleids- en beheerscyclus, biedt een enorm potentieel aan publieke gegevens. De vraag daarnaar is zeer ruim, niet alleen bij de lokale besturen zelf, maar ook bij onderzoeksinstellingen, commerciële partijen en burgers. Ik zal mijn administratie de opdracht geven om in de loop van 2013 het nodige te doen opdat externe partijen op een gebruiksvriendelijke manier maximaal gebruik kunnen maken van de beschikbare gegevens. Bijzondere aandacht zal ook gaan naar het gebruiksvriendelijk ontsluiten van de lokale belastingverordeningen, zodra deze via het gedigitaliseerd toezicht bezorgd zijn en van gegevens over de personeelsaantallen.

De gevolgde lijn van de voorbije jaren verankeren we verder in het beleid. Zo is bijvoorbeeld op 29 juni 2012 de mandatendatabank verankerd in de organieke decreten.

2.4 Strategische doelstelling: “Sterke en verantwoordelijke besturen”

A. De nieuwe organieke regelgeving voor de lokale besturen implementeren

2.4.1 Het Gemeente-, OCMW- en Provinciedecreet verder uitvoeren en vereenvoudiging van de onteigeningsprocedure

Wijziging van de organieke decreten

a) Stand van zaken

De aanpassing van de organieke decreten maakt, naast het in goede banen leiden van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen 2012, een substantieel deel uit van het legistieke werk van de afgelopen twee jaar en is midden 2012 gefinaliseerd. De decreten tot wijziging van het Gemeentedecreet, het OCMW-decreet en het Provinciedecreet zijn op 20 juni 2012 gestemd door het Vlaams Parlement en bekrachtigd door de Vlaamse Regering op 29 juni 2012.

Deze decreten zijn gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van respectievelijk 3 augustus (Provinciedecreet), 8 augustus (Gemeentedecreet) en 17 augustus (OCMW-decreet). De meeste van de desbetreffende wijzigingen treden in werking op 1 januari 2013, zodat de nieuwe bestuursploegen er meteen mee van start kunnen gaan.

De onderliggende principes die aan de wijzigingen ten grondslag lagen, verstevigen de algemene uitgangspunten van de organieke decreten. Zo wordt bijvoorbeeld de rol van de politieke organen nog versterkt en worden bijkomende instrumenten voor democratische controle van de raadsleden geïntroduceerd; ook de nieuwe mogelijkheden voor verregaande samenwerking tussen gemeente en OCMW springen in het oog en de decreten bevatten tal van maatregelen die de efficiëntie en effectiviteit van het lokaal beleid verder kunnen verbeteren.

Aan de basis van de doorgevoerde wijzigingen liggen de aanbevelingen van de Commissie Efficiëntiewinst voor de Lokale Besturen (CELB) en het Witboek Interne Staatshervorming dat de Vlaamse Regering op 8 april 2011 heeft goedgekeurd en dat de toekomstvisie bevat van de regering voor een nieuwe Vlaamse bestuurlijke organisatie, over de grenzen van de bestuursniveaus heen. Hierna volgt een beknopt overzicht van de belangrijkste wijzigingen.

Versterking lokale democratie

- de mogelijkheid om de gemeenteraad samen te roepen op vraag van een vijfde van de raadsleden indien de raad zes weken lang niet is samengekomen;
- de invoering van een procedure tot herstel van de bestuurbaarheid van de gemeente in geval van een structurele instabiliteit binnen het college van burgemeester en schepenen, waardoor een nieuw college van burgemeester en schepenen aangesteld kan worden;
- in voorkomend geval, de aanwijzing bij voorrang door de voorzitter van de raad zelf van zijn vervanger;
- een bijzondere gemeenteraadscommissie waarin de gemeenteraadsleden de kans krijgen om beter geïnformeerd te zijn en de controle te houden op de aansturing en de werking van de verzelfstandigde agentschappen en van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waar de gemeente bij betrokken is;
- een betere vertegenwoordiging van de gemeenteraad in de raden van bestuur van de autonome gemeentebedrijven;
- de toepassing van de nieuwe beleids- en beheerscyclus op autonome gemeentebedrijven;
- de gemeenteraad (benoemende overheid) verleent eretitels aan schepenen.

Analoge maatregelen zijn opgenomen in de wijziging van het OCMW-decreet en het Provinciedecreet. In het Provinciedecreet is bovendien de provinciale taakomschrijving principieel afgebakend en de mogelijkheid om te werken met bestuursakkoorden tussen de Vlaamse overheid en de provincies ingeschreven.

In titel VIII, Hoofdstuk IV van het OCMW-decreet wordt een nieuwe vereniging van privaatrecht van woonzorgcentra geïntroduceerd, die naast een nieuwe dienst ook een bestaande dienst kan behelzen, weliswaar onder strenge voorwaarden.

Slagkrachtige uitvoerende mandatarissen

- het minimum en maximum aantal uitvoerende mandaten wordt verminderd met 1 (vanaf hernieuwing raden na verkiezingen 2018);
- de mogelijkheid om een gemodereerde en verantwoorde uittredingsvergoeding toe te kennen aan leden van het college (vanaf hernieuwing raden 2018);
- het invoeren van een procedure tot herstel van de bestuurbaarheid;
- de onmogelijkheid van een tweede voordracht als burgemeester na een eerdere weigering tot benoeming.

De samenwerking tussen gemeente en OCMW stimuleren

Onderstaande maatregelen sluiten aan op een dynamiek in het werkveld naar een versterkte samenwerking tussen gemeente en OCMW. Deze samenwerking gaat niet enkel over ondersteunende diensten maar is in toenemende mate ook beleidsmatig.

- de raad voor maatschappelijk welzijn kan voortaan uitsluitend uit gemeenteraadsleden bestaan;
- de agenda van de raad voor maatschappelijk welzijn, het vast bureau en de bijzondere comités wordt meegedeeld aan de burgemeester;
- mogelijkheden voor gemeenschappelijke decretale graden ook voor gemeenten met meer dan 20.000 inwoners;
- de samenstelling van de afzonderlijke managementteams kan worden aangevuld met alle personen waarvan de deelname aan het managementteam nuttig wordt geacht voor het functioneren van het bestuur. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk om het gemeentelijk managementteam aan te vullen met de korpschef van de politie, de brandweercommandant of OCMW-personeelsleden;
- de gemeente kan personeel overhevelen naar of ter beschikking stellen aan het OCMW en omgekeerd;
- gemeenten onderling of een gemeente en haar OCMW kunnen gezamenlijk personeel werven en een gemeenschappelijke wervingsreserve aanleggen.

Verbetering van de werking van de lokale overheden

- De externe audit wordt uitgewerkt volgens een nieuw concept, gericht op de evaluatie van het interne controlesysteem;
- De beleids- en beheerscyclus wordt ook toegepast op de autonome gemeente- en provinciebedrijven en op de OCMW-verenigingen van publiek recht;
- Gewone en autonome gemeente- en provinciebedrijven en andere rechtspersonen die belast zijn met taken van gemeentelijk of provinciaal belang hebben tot 1 januari 2014 tijd om hun werking en statuten aan te passen aan de bepalingen van het Gemeente- en Provinciedecreet.

Modernisering van het bestuurlijk toezicht

- Het schrappen van de inzendingsplicht van sommige gemeenteraadsbesluiten en OCMW-raadsbesluiten (bijvoorbeeld besluiten tot vaststelling van de personeelsformatie, tot vaststelling van de politiedotatie of tot oprichting van een intern verzelfstandigd agentschap);
- Een decretale basis voor elektronische uitwisseling van stukken tussen gemeenten en Vlaanderen;
- De verplichting tot aanplakking van reglementen (gemeenten) en het bestuursmemoriaal (provincies) wordt geschrapt ten voordele van elektronische publicatie.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

In uitvoering van de eerder vermelde wijzigingen aan de organieke decreten zal de Vlaamse Regering een aantal besluiten nemen. Meer in het bijzonder gaat het om:

- De besluiten die de inwerkingtreding van de voormelde wijzigingsdecreten regelen. De meeste bepalingen van de wijzigingsdecreten treden in werking bij het begin van de nieuwe bestuursperiode op 1 januari 2013;
- Een besluit dat de wijzen van communicatie in het kader van het bestuurlijk toezicht op de lokale en provinciale besturen vaststelt;
- Een besluit dat de regels omtrent de mandatendatabank vaststelt;
- Een besluit dat het model van het formulier houdende het verzoek tot organisatie van een volksraadpleging vaststelt;
- Een besluit dat de voorwaarden wijzigt voor de uitoefening van het deeltijds ambt van secretaris of financieel beheerder en voor de uitoefening ervan door een gewestelijk ontvanger;
- De besluiten met betrekking tot de beleids- en beheerscyclus (zie punt 2.4.2).

Vereenvoudiging systeem van onteigeningsmachtigingen

Aansluitend op de aanbevelingen van de commissie Berx⁷ over het versnellen van investeringsprojecten heeft de Vlaamse Regering op mijn voorstel de procedure voor het afleveren van onteigeningsmachtigingen vereenvoudigd en doorzichtiger gemaakt. Alle machtigingen aan lokale besturen vallen onder de bevoegdheid van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur. Er is nog wel voorzien in een overgangsregeling voor onteigeningen, gekoppeld aan een bijzonder plan van aanleg (BPA). Het planningsinstrument van het BPA is uitdovend.

In het kader van de administratieve vereenvoudiging, is de verplichte instemming van de functioneel bevoegde minister met de onteigening opgeheven. Op vraag van het agentschap kan de functioneel bevoegde minister binnen 30 dagen nog een advies geven, gebaseerd op een wetmatigheidscontrole. Deze procedure is facultatief.

Naar aanleiding van de wijzigingen van de besluiten over de administratieve procedure van de onteigeningen heb ik een nieuwe omzendbrief opgesteld die de omzendbrief BA – 99/01 van 23 februari 1999 inzake onteigeningen voor algemeen nut vervangt. De vervanging van deze omzendbrief is vooral bedoeld om de afschaffing van de verplichte instemming van de functioneel bevoegde minister bij onteigeningsprocedures te verduidelijken en de wijzigingen in de wetgeving toe te lichten waardoor een één loketfunctie ontstaat wat betreft het verlenen van onteigeningsmachtigingen aan lokale en provinciale besturen. Als alle wijzigingen zijn doorgevoerd zal enkel de minister van Binnenlands Bestuur nog die machtigingen verlenen. De administratieve vormvereisten bij de samenstelling van een onteigeningsdossier blijven daarnaast ongewijzigd. Waar nodig heb ik enkele passages geactualiseerd en bepaalde begrippen dieper toegelicht.

Tot slot kunnen de lokale besturen voor het opstellen van schattingsverslag en nu ook een beroep doen op landmeters-experten.

⁷ Commissie Berx (2010). Naar een snellere en betere besluitvorming over complexe projecten. Verslag van de Commissie Investeringsprojecten.

2.4.2 Het financiële luik van de organieke decreten implementeren

a) Stand van zaken

Zoals aangegeven in mijn vorige beleidsbrieven vormt de vernieuwing van de beleids- en beheerscyclus van de lokale besturen één van de speerpunten tijdens deze regeerperiode. Het regelgevend kader werd reeds vroeg in de regeerperiode uitgewerkt, meer bepaald het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juni 2010 betreffende de beleids- en beheerscyclus van de gemeenten, de provincies en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en het daaruit voortvloeiend ministerieel besluit van 1 oktober 2010 tot vaststelling van de modellen en de nadere voorschriften van de beleidsrapporten en de toelichting ervan.

Deze nieuwe wijze van plannen (budgetteren), registreren (boekhouden) en rapporteren (opmaken jaarrekening) moet de beleids- en beheerscyclus verregaand moderniseren en transparanter maken. Financiële informatie (geraamde en gerealiseerde verbinteniskredieten en transactiekredieten) wordt expliciet gekoppeld aan niet-financiële informatie (voorgenomen en gerealiseerde doelstellingen en actieplannen). Het meerjarig perspectief wordt belangrijker. De informatiewaarde van de beleidsrapporten moet voor alle belanghebbenden (niet alleen het college van burgemeester en schepenen, maar ook en vooral de gemeenteraad, het publiek, de hogere overheden) drastisch verhogen. Het moet de Vlaamse overheid bijvoorbeeld ook toelaten om makkelijker te rapporteren over het ESR-vorderingsaldo van de Vlaamse lokale besturen, zoals opgelegd door Europese regelgeving.

De afgelopen twee jaar is gestart met de implementatie. De nieuwe beleids- en beheerscyclus treedt in werking op 1 januari 2014. Voor welbepaalde besturen is het mogelijk om een andere (vroegere of latere) datum van inwerkingtreding vast te stellen. Sinds het begrotingsjaar 2011 werken 20 lokale besturen (12 gemeenten en 8 OCMW's) volgens de BBC-regels, sinds het begrotingsjaar 2012 zijn daar 42 nieuwe pilootbesturen (24 gemeenten, 20 OCMW's en 1 provinciebestuur) bijgekomen.

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur heeft deze besturen intensief begeleid bij de invoering van de nieuwe cyclus (algemene informatievergaderingen, bilateraal overleg, het aanmaken van relevante documentatie, de ter beschikking stelling van een website met daarop onder meer de "veel gestelde vragen", het aanbieden van een permanente telefonische helpdesk). Ook de VVSG, de provinciale bestuursscholen en tal van private actoren zijn actief op dit terrein en organiseren BBC-opleidingen.

Een vervroegde implementatie bij een beperkt aantal besturen (de piloten van 2011 en 2012) heeft uiteraard enkel zin als de ervaringen die daarbij zijn opgedaan ook aan een grondige evaluatie onderworpen worden. Een systematische evaluatie en een bevraging van alle belanghebbende (pilootbesturen, belangenverenigingen zoals de VVSG, de VVP, de verenigingen van ontvangers en secretarissen, de softwareleveranciers) is gebeurd in het voorjaar van 2012. Dit zal leiden tot enkele aanpassingen aan de BBC-regelgeving.

Verder zijn inspanningen geleverd om ook de lokale mandatarissen meer te betrekken bij dit veranderingstraject. Het is inderdaad essentieel dat zij het concept en de inhoud van de nieuwe manier van werken begrijpen. Specifiek voor deze doelgroep heeft mijn administratie op 24 november 2011 de studievoormiddag "De beleids- en beheerscyclus: papieren waarheid of daadkrachtig bestuur?" georganiseerd. Voor de vorming van lokale mandatarissen wordt nauw samengewerkt met de VVSG.

Belangrijk in dit verband zijn ook de recente decreten tot wijziging van het Gemeentedecreet, het OCMW-decreet en het Provinciedecreet (decreten van 29 juni 2012). Het toepassingsgebied van de vernieuwde beleids- en beheerscyclus wordt hierdoor uitgebreid tot de autonome gemeentebedrijven, de autonome provinciebedrijven en de OCMW-verenigingen van publiek recht, met uitzondering van de ziekenhuisverenigingen. Meer bepaald moeten ook deze organisaties vanaf het begrotingsjaar 2014 de beleidsrapporten opmaken en de boekhouding voeren volgens de BBC-regels. Alles wat te maken heeft met de beheersmatige aspecten is daarentegen niet verplicht van toepassing op deze verzelfstandigde entiteiten.

Met deze uitbreiding van het BBC-toepassingsgebied zal de transparantie van deze verzelfstandigde entiteiten verhogen. De gemeenteraadsleden zullen met dezelfde beleidsrapporten (meerjarenplan, budget, jaarrekening) kunnen werken als de beleidsrapporten van de gemeente, wat een positieve impact moet hebben op het democratische debat over deze entiteiten binnen de schoot van de gemeenteraad.

Tenslotte is, zoals elders in deze beleidsbrief vermeld, de basis gelegd voor het ICT-project om de essentiële gegevens uit de beleidsrapporten (meerjarenplan, budget, jaarrekening) elektronisch te laten ontvangen door de Vlaamse overheid.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

Alle lokale besturen, inclusief hun publiekrechtelijk verzelfstandigde entiteiten, worden geacht vanaf het begrotingsjaar 2014 volgens de nieuwe beleids- en beheerscyclus te werken. De verdere implementatie en uitrol van dit project vereist gedurende het komende werkjaar inspanningen op regelgevend, informatief en ICT-technisch vlak.

De evaluatie van BBC door de pilootbesturen en andere belanghebbenden bracht aan het licht dat de concepten die aan BBC ten grondslag liggen onverminderd overeind blijven, maar dat enkele technische aanpassingen zich opdringen. En hoewel de BBC-regelgeving bij haar uitwerking expliciet werd afgestemd op de Europese verplichtingen voor de overheidsbesturen en met internationale standaarden inzake overheidsboekhouding, geven nieuwe Europese regels voortdurend aanleiding tot aanpassing van nationale en regionale regelgeving. In uitvoering van het zogenaamde six-pack (en meer bepaald artikel 3 van richtlijn 2011/85/EU van de raad van 8 november 2011 tot vaststelling voorschriften voor de begrotingskaders van de lidstaten) is in de wijzigende organieke decreten opgenomen dat de lokale besturen per kwartaal moeten rapporteren over hun verrichte uitgaven. De verdere uitwerking van deze bepalingen vergt ook nog wijzigingen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juni 2010.

Het is mijn bedoeling om de wijzigingen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juni 2010 (en aan het ministerieel besluit van 1 oktober 2010) zo spoedig mogelijk voor definitieve goedkeuring aan de Vlaamse Regering voor te leggen, zodat alle pilootbesturen, ook de meer dan 170 besturen die per 1 januari 2013 willen overstappen naar BBC, het begrotingsjaar 2013 met een duidelijke regelgeving kunnen aanvatten.

In overleg met mijn collega bevoegd voor financiën en begroting zal ik verder nagaan of de andere recente Europese regelgeving inzake begroting (het zogenaamde two pack en het nog definitief goed te keuren Begrotingsverdrag) nog verdere implicaties zal hebben voor de huidige regelgeving met betrekking tot het begrotingsbeleid van de lokale besturen.

Met de invoering van BBC wordt een reuzenstap gezet richting uniformiteit van de boekhoudsystemen van de lokale overheden. In de huidige Vlaamse sectorale regelgeving worden, in het kader van bepaalde specifieke financieringsregels, soms nog andere rapporterings- en boekhoudregels opgelegd door de Vlaamse overheid aan bepaalde lokale besturen. De Vlaamse overheid moet ernaar streven dat lokale besturen niet in de situatie komen dat ze naast de BBC-boekhouding nog een andere boekhouding moeten voeren om aan Vlaamse rapporteringsverplichtingen te kunnen voldoen. Op dit ogenblik is een inventarisatie van deze verplichtingen lopende. Uiteraard met de doelstelling om deze verplichtingen om te buigen naar verplichtingen waaraan de lokale besturen kunnen voldoen middels hun BBC-boekhouding.

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, in samenwerking met andere actoren, zal het komende jaar de pilootbesturen verder intensief begeleiden bij de introductie van BBC. Zoals gezegd zullen in 2013 meer dan 170 nieuwe “pilotbesturen” in het BBC-verhaal stappen. Het klassieke aanbod zal verder verfijnd en geïntensifieerd worden: opleidingen, cursussen, website, permanente telefonische helpdesk. Ook nu vormen de (nieuwe) lokale mandatarissen een belangrijke doelgroep van de communicatie- en informatiecampagne. Tijdens het introductieprogramma voor de nieuw gekozen mandatarissen, dat georganiseerd wordt eind 2012 – begin 2013, zal de nieuwe beleids- en beheerscyclus uitgebreid aan bod komen.

Een andere specifieke doelgroep zijn de verantwoordelijken van de verzelfstandigde entiteiten. Specifiek ten behoeve van hen zal ik nog in het najaar van 2012 provinciale toelichtingsvergaderingen organiseren, want ook voor deze entiteiten kan er niet getalmd worden met de voorbereiding met het oog op de start van de nieuwe beleids- en beheerscyclus in 2014.

Tenslotte moeten we ook de digitale rapportering verder uitwerken. Daarbij maken we zo veel mogelijk gebruik van de componenten die al in gebruik zijn door de Vlaamse overheid. Zo moeten vanaf het einde van 2013 de gegevens van de meerjarenplannen, de budgetten en de rekeningen van alle Vlaamse lokale besturen (meer dan 800) verzameld kunnen worden. Het verzamelen van al deze gegevens over de lokale overheden kadert in mijn visie om van ABB een echt kenniscentrum te maken voor en over de lokale overheden in Vlaanderen.

Het technisch platform dat we daarbij uitwerken, wordt zo opgebouwd dat we het in de toekomst ook kunnen gebruiken voor andere informatie-uitwisselingen tussen de lokale besturen en Vlaanderen. Dit beheersplatform wordt momenteel, onder coördinatie van het Departement Bestuurszaken, in nauwe samenwerking met ABB opgezet. Het laat toe om grote volumes aan bestanden op een beveiligde manier tussen verschillende entiteiten uit te wisselen en te stroomlijnen.

2.4.3 Een externe audit voor de lokale besturen

a) Stand van zaken

De externe audit bij de lokale besturen vormt het sluitstuk van de vernieuwde beleids- en beheerscyclus, aansluitend op de nieuwe methodiek en het vernieuwd instrumentarium van plannen, registreren en rapporteren (zie punt 2.4.2) en de grotere beleidsvrijheid van de lokale besturen via de vermindering van de plan- en rapporteringslast (zie punt 2.2.2).

Na een beleidsvoorbereidende fase, met onder meer gewaardeerde rapporten van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken (april 2010) en van de Commissie Efficiëntiewinst voor de lokale besturen (juli 2010)⁸ heeft de Vlaamse Regering einde 2011, op mijn voorstel en na overleg en in samenspraak met de VVSG en de VVP, een nota goedgekeurd met de algemene principes van de externe audit voor de lokale besturen én met een strategie voor de invoering ervan.

⁸ Deze rapporten hadden als eindconclusie dat de externe audit voor de lokale besturen, zoals ze is opgenomen in enkele (nog niet in werking zijnde) artikelen van het Gemeente-, het OCMW- en het Provinciedecreet

Samenvattend bevat deze nota de volgende principes:

- de randvoorwaarden voor de invoering van de externe audit voor de lokale besturen zijn duidelijk: beantwoordend aan internationale normen, gebaseerd op het principe van single audit, betaalbaar en met valorisatie van de reeds bestaande kennis opgebouwd door IAVA;
- de gemeenten, OCMW's, provincies en hun publiekrechtelijke verzelfstandigde entiteiten vormen samen het toepassingsgebied. Niet de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden;
- de evaluatie van de interne controle van de lokale besturen én het doorvoeren van ad hoc (forensische) audits vormen de prioritairere opdrachtoomschrijving;
- het streefdoel is om elk lokaal bestuur één maal per lokale bestuursperiode te auditeren;
- de nieuwe organisatiestructuur moet los staan van de lokale overheden zelf en van het bestuurlijk toezicht. Het moet een sui generis instantie zijn die deel uitmaakt van de uitvoerende macht (en niet van het parlement). Wat betreft de relatie met IAVA zijn twee denksposen mogelijk: twee verschillende organisaties die elkaar "bestuiven" of 1 organisatie met 2 componenten en 2 auditcomités. Er moet bovendien een evenwicht gevonden worden tussen eigen overheidsauditors en de inbreng van private partners;
- het auditcomité moet minstens een meerderheid van onafhankelijke leden tellen;
- de implementatie moet geleidelijk gebeuren (gedurende de periode 2013-2016);
- de geraamde kostprijs (op kruissnelheid, in 2016) is 5,8 miljoen euro, voor 50% te financieren door de lokale besturen (via het Gemeente- en het Provinciefonds) en voor 50% door compensatie op de personeelskredieten van de Vlaamse overheid.

Begin 2012 heeft het Agentschap, in uitvoering van de principenota, een procedure opgestart tot aanwerving van een projectleider externe audit lokale besturen.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

De projectleider externe audit lokale besturen is ondertussen aangeworven. De start is genomen met de operationalisering van de door de Vlaamse Regering goedgekeurde principes. Het is en blijft de doelstelling om einde 2013 te kunnen starten met de uitvoering van de eerste audits in enkele lokale besturen. Het ligt voor de hand dat de lokale besturen die in 2011 of 2012 zijn ingestapt in de nieuwe beleids- en beheerscyclus als eerste in aanmerking komen. De externe audit moet de lokale besturen helpen bij de uitbouw en het verbeteren van hun organisatiebeheersing en zekerheid verstrekken over de sterkte van de interne controle aan de diverse belanghebbenden (bijvoorbeeld ten aanzien van de verkozen raden of van de Vlaamse, subsidiërende overheid). Daar waar tekortkomingen zouden vastgesteld worden kan men op het gepaste niveau (lokaal bestuur, lokale raad, Vlaamse overheid) verbeteringsacties of hervormingen plannen.

Om de doelstelling te halen wil ik tussen vandaag en midden 2013 substantiële vooruitgang boeken op een aantal deelterreinen, met name op het vlak van de regelgeving, de onderliggende concepten en auditstrategie, de daadwerkelijke praktische, organisatorische en financiële voorbereiding van de nieuwe organisatie én duidelijkheid over het auditcomité.

Welke organisatorische structuur ook gekozen wordt (één organisatie of een nieuwe organisatie naast IAVA), het is nu al duidelijk dat voor de audit van de lokale besturen een eigen auditcomité samengesteld zal worden. Een sterk auditcomité dat van bij de start betrokken is vergroot de kans op succes van het project. Op korte termijn zal de projectleider voorstellen uitwerken over de wenselijke samenstelling van het auditcomité én de procedure voor de werving van de leden (met onder meer het opstellen van de criteria waaraan de leden van het auditcomité moeten beantwoorden). Beslissingen hierover zullen in samenspraak met alle belanghebbenden genomen worden.

onwenselijk was (wegens te veel dubbel werk met bestaande controle- en toezichtsmechanismen) en financieel onhaalbaar (wegens een te groot ambitieniveau).

Voor het einde van 2012, wil ik aan de Vlaamse Regering en vervolgens aan het Vlaams Parlement voorstellen doen voor de regelgevende onderbouw van de externe audit. Dit vergt wijzigingen aan de organieke regelgeving (het Gemeente-, OCMW- en Provinciedecreet).

Tevens moet nader worden uitgeklaard welke types van audits wenselijk zijn in de context van de Vlaamse lokale besturen. Uiteraard zal, wanneer de dienst operationeel is, het auditcomité hier in volle onafhankelijkheid kunnen over beslissen. Toch wil ik reeds voorbereidend conceptueel werk leveren over mogelijk verschillende types van audit (globale organisatie-audits, thema-audits, audits over beleidsdomeinoverschrijdende bestuursprocessen, ...) en minimale auditnormen en –standaarden die als input kunnen gelden.

Voor wat betreft de organisatorische vormgeving van de audit-organisatie heb ik in de begroting 2013 alvast de noodzakelijke kredieten ingeschreven.

2.4.4 Rechtspositie regeling voor het personeel van de OCMW's

Het besluit van de Vlaamse Regering van 12 november 2010 regelt de algemene voorwaarden in verband met de rechtspositieregeling voor het personeel. In 2011 heb ik sterk ingezet op het ter beschikking stellen van toegankelijke informatie aan de OCMW's. Op de website van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur staan modellen van raadsbesluiten ter beschikking en informatiefiches voor functies die specifiek zijn voor de OCMW's. Daarnaast is er een rubriek met veel gestelde vragen en antwoorden en de regelgeving met toelichting. Veruit het grootste deel van de OCMW's heeft intussen uitvoering gegeven aan het regeringsbesluit. In juli van dit jaar bedroeg het uitvoeringspercentage 82,7% (hetzij 255 op 308 OCMW's).

2.4.5 Het decreet op de intergemeentelijke samenwerking bijsturen

a) Stand van zaken

Vlak voor het zomerreces heeft de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring gehecht aan mijn voorstel van voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet op de intergemeentelijke samenwerking⁹.

Die aanpassing wijzigt in hoofdorde het bestuurlijk toezicht op de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Het moderniseert het toezicht en reduceert de eraan vasthangende administratieve lasten.

Vanaf 1 januari 2013 zal dit toezicht georganiseerd worden naar analogie met het toezicht op de provinciebesturen. Concreet betekent dit dat de Vlaamse Regering bevoegd wordt voor zowel de schorsings- als de vernietigingsbevoegdheid en dat de figuur van de regeringscommissaris verdwijnt.

Voorts is er een sterke vereenvoudiging van de inzendingsplicht voor de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen. Voortaan moeten de samenwerkingsverbanden, in plaats van een afschrift van de notulen van al hun organen, enkel nog een meldingslijst naar de toezichthoudende overheid sturen.

⁹ Decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking

In samenhang met deze vermindering van de administratieve lasten, wordt de band met de raadsleden van de deelnemende besturen versterkt door het elektronisch ontsluiten van informatie. Zo wordt de meldingslijst van de genomen besluiten naar de Vlaamse Regering verstuurd en op de website van de dienstverlenende en de opdrachthoudende verenigingen gepubliceerd. Raadsleden zullen voortaan ook de notulen en de bijbehorende stukken digitaal kunnen verkrijgen. De raadsleden kunnen zo het beleid van het samenwerkingsverband gemakkelijker opvolgen. Deze maatregelen hangen samen met de wijziging van de organieke decreten en meer in het bijzonder met de verplichte bijzondere raadscommissie waar de raadsleden de mogelijkheid krijgen om de satellieten van de lokale besturen beter op te volgen.

Tot slot zal de gemeente haar vertegenwoordiger(s) in de IGS-verbanden voortaan kunnen aanduiden voor de duur van de lokale bestuursperiode, weliswaar met de mogelijkheid om een einde te maken aan hun mandaat.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

Ik leg nog in 2012 het ontwerp van decreet voor aan de Vlaamse Regering met het oog op de definitieve goedkeuring en indiening in het Vlaams Parlement.

Een fundamentele hertekening van de intergemeentelijke samenwerking vraagt een ruim en breed gedragen maatschappelijk debat. Een niet onbelangrijke stap in die richting is gezet met de in kaart gebrachte regioscreening. In de loop van 2013 moet bijzondere aandacht besteed worden aan de bottom up evaluatie van de regioscreening.

2.4.6 Het decreet op de erediensten verder uitvoeren

Onderzoek van erkenningsaanvragen voor nieuwe geloofsgemeenschappen

a) Stand van zaken

Het eredienstendecreet van 7 mei 2004¹⁰ en het uitvoeringsbesluit van 16 december 2005¹¹ legden de basis voor de erkenning van de eerste lokale islamitische geloofsgemeenschappen. In totaal ging het tijdens de vorige regeerperiode om 17 erkenningen. Daarnaast zijn ook negen protestantse lokale geloofsgemeenschappen erkend.

Tijdens de huidige regeerperiode heb ik acht islamitische geloofsgemeenschappen erkend, twee protestantse kerkgemeenten en één anglicaanse parochie.

Het is belangrijk dat deze lokale gemeenschappen, onder meer door hun officiële erkenning door de Vlaamse overheid, een sterkere band ontwikkelen met de gemeentelijke en provinciale overheid. Erkende gemeenschappen, die overleggen met de lokale bestuurders, zijn ook beter verbonden met de lokale leefgemeenschap waarvan ze deel uitmaken. Het zijn tenslotte ook de gemeentelijke en provinciale overheid die bijdragen in de tekorten van de eredienstbesturen.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

Overeenkomstig het regeerakkoord zal ik bij het onderzoek van toekomstige aanvragen tot erkenning de bevoegde lokale besturen nauw betrekken bij de voorbereiding van de dossiers.

¹⁰ decreet van 7 mei 2004¹⁰ betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten

¹¹ besluit van de Vlaamse Regering van 16 december 2005 houdende vaststelling van de criteria voor de erkenning van de plaatselijke kerk- en geloofsgemeenschappen

Een maatschappelijk verantwoorde bestemming zoeken voor ongebruikte kerkgebouwen

a) Stand van zaken

In Vlaanderen zijn er ongeveer 1.800 parochiekerken, met vaak, maar niet altijd, een historisch, architecturaal, ruimtelijk en maatschappelijk belang. Het grote historisch gegroeide aanbod aan parochiekerken contrasteert steeds meer met de toenemende ontkerkelijking in West-Europa en ook in Vlaanderen. Dit onderwerp kwam aan bod op de besloten studiedag op 1 juli 2010 met de diverse geleidingen van de Vlaamse overheid, vertegenwoordigers van de bisschoppenconferentie en van enkele kerkfabrieken. In opvolging van die studiedag heb ik drie werkgroepen opgericht die mij in april 2011 hun eindverslag “parochiekerken in Vlaanderen” bezorgden. Op basis hiervan keurde de Vlaamse Regering op mijn voorstel op 24 juni 2011 een conceptnota goed, getiteld “Een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk”.

Op basis van die conceptnota heb ik alle gemeentebesturen, centrale kerkbesturen en kerkraden een brief gestuurd met het verzoek om in de loop van 2012 en 2013 een strategische reflectie te wijden aan de toekomst van de parochiekerken op het grondgebied van de gemeente. Uit de voorbereidende contacten en beleidsaanbevelingen kwam immers duidelijk naar voor dat een gemeenschappelijke, coherente visie ontbreekt. Elk kerkgebouw staat in een eigen ruimtelijke context en functioneert in een lokale gemeenschap. Om te komen tot gedragen oplossingen (bijvoorbeeld nevenbestemming of herbestemming) is het in rekening brengen van die lokale context en lokale gevoeligheden essentieel. Deze denkoefening moet bijdragen tot de zinvolle invulling van de nieuwe meerjarenplannen die de kerkfabrieken in het voorjaar van 2013 moeten opmaken in samenspraak met de nieuw verkozen gemeentebesturen.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

Op dit ogenblik werkt het lokaal niveau aan het formuleren van die langetermijnvisie op het kerkelijk patrimonium van elke gemeente. De brief die ik over dit onderwerp verstuurd gaat er ook van uit dat die denkoefening enkel op lokaal niveau op een efficiënte en gedragen wijze kan gebeuren, in overleg met alle betrokken partijen. Als minister van binnenlands bestuur wil ik die inspanningen ondersteunen. Dat doe ik enerzijds door de wijzigingen aan het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten, waarbij het lokale overleg bijkomend versterkt wordt en meer instrumenten krijgt om de ontwikkelde langetermijnvisie in de praktijk te brengen (zie verder). Anderzijds wil ik aan het ontwikkelen van die langetermijnvisie ook gevolgen koppelen wat betreft de subsidiëring vanuit het Vlaamse Gewest van onderhoudswerkzaamheden en investeringen in gebouwen van de eredienst, zodat dit niet beperkt blijft tot een vrijblijvende denkoefening.

In de conceptnota “Een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk” heb ik al aangekondigd dat ik de subsidieregeling voor zowel de beschermde als de niet-beschermde kerken zal aanpassen door extra voorwaarden in te bouwen voor het verkrijgen van een onderhouds- of restauratiepremie. Het is mijn bedoeling enkel nog dossiers ontvankelijk te verklaren als er voor de rooms-katholieke kerken op het grondgebied een visie is geëxpliciteerd en als de initiatiefnemer voldoende kan motiveren welke de (toekomstige) bestemming van de parochiekerk zal zijn na het beëindigen van de onderhouds- of herstellingswerkzaamheden.

Het koninklijk besluit van 23 juli 1981 is momenteel nog steeds de basis waarop de Vlaamse overheid een subsidie van 30% kan toekennen voor het uitvoeren van werken aan niet als monument beschermde gebouwen van de erkende erediensten (ook voor werken aan huizen voor de vrijzinnigen en voor het bouwen van crematoria). Dat besluit is aan actualisatie toe. Ik zal het Vlaams Parlement daarom voorstellen dat besluit te vervangen door een decreet en de Vlaamse Regering de bevoegdheid te geven om de criteria nader te bepalen. Ook de bestaande procedureregels wil ik daarbij herzien.

Evaluatie en bijsturing van het erediensendecreet en de uitvoeringsbesluiten

a) Stand van zaken

Op basis van een evaluatie van de regelgeving en rekening houdend met de aanbevelingen van werkgroepen over de uitdaging van de parochiekerken, heeft het Vlaams Parlement een ontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het erediensendecreet goedgekeurd. De Vlaamse Regering bekrachtigde dit op 6 juli 2012.

Deze decreetwijziging versterkt het lokale overleg en geeft de lokale besturen meer bevoegdheden. Voor de rooms-katholieke eredienst wordt er voortaan overal een centraal kerkbestuur opgericht, vanaf twee kerkfabrieken per gemeente. Daarnaast zijn er maatregelen genomen om de rechtszekerheid te verhogen, onder meer wat betreft de procedures voor het opheffen van bestaande parochies. Wat de rooms-katholieke eredienst betreft, krijgt het lokale overleg daarmee ook de instrumenten om de langetermijnvisie op de gebouwen van de eredienst op een gedragen manier in de praktijk te brengen. Met de bijsturing van het decreet is het eerste luik van de evaluatie van de erediensregelgeving voltooid.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

In de tweede helft van 2012 wil ik ook het tweede luik van de evaluatie van de erediensregelgeving voltooien. Daarvoor zal ik de volgende uitvoeringsbesluiten aanpassen:

- het besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2005 houdende vaststelling van de criteria voor de erkenning van de plaatselijke kerk- en geloofsgemeenschappen van de erkende erediensdiensten;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 13 oktober 2006 houdende het algemeen reglement op de boekhouding van de besturen van de erkende erediensdiensten en van de centrale besturen van de erkende erediensdiensten;
- het bijhorende ministerieel besluit van 27 november 2006 tot vaststelling van de modellen van de boekhouding van de besturen van de eredienst en ter uitvoering van artikel 46 van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 oktober 2006 houdende het algemeen reglement op de boekhouding van de besturen van de eredienst en van de centrale besturen van de eredienst.

Deze aanpassingen sluiten aan op de wijzigingen aan het decreet en op enkele andere punten die uit de evaluatie naar voren zijn gekomen.

B. Gezonde financiën als pijler voor efficiënte en bestuurskrachtige lokale en provinciale overheden.

2.4.7 Verantwoordelijke en efficiënte lokale en provinciale besturen

a) Stand van zaken

De financiële gezondheid van de lokale besturen is een permanent aandachtspunt, in eerste instantie door de lokale besturen zelf maar ook voor de Vlaamse toezichthoudende overheid. Ondanks de moeilijke economische situatie en sporadische alarmkreten over de lokale financiën blijft de financiële situatie van de lokale besturen tot op heden globaal genomen onder controle.

Dit moge vooreerst blijken uit cijfers die de Vlaamse gemeentebesturen zelf aanleveren. De lokale besturen moeten decretaal een budget in evenwicht indienen. Terwijl op budgetbasis het resultaat van het eigen dienstjaar van de gewone dienst vaak negatief blijkt te zijn, is het algemeen begrotingsresultaat wel steeds positief. De grote verschillen tussen de saldi voor het eigen dienstjaar en de algemene saldi zijn te verklaren door de gunstige resultaten van de rekeningen. Vele Vlaamse gemeenten boeken op de gewone dienst meer ontvangsten dan geraamd en minder uitgaven dan voorzien, wat aanleiding geeft tot aanzienlijke rekeningoverschotten.

De algemene saldi van de begrotingsrekeningen zijn in de periode 2007-2010 stelselmatig aangegroeid (zie onderstaande tabel). De positieve saldi van de rekeningen zijn echter vooral te danken aan de uitzonderlijke ontvangsten uit bepaalde operaties, onder andere de herstructurering van de energiesector en het sneller inkohieren van de aanvullende personenbelasting. Bovendien daalde de totale uitstaande schuld van de Vlaamse gemeenten in de periode 2007–2010 substantieel, onder meer door de inspanningen van de Vlaamse Regering in het kader van het Lokaal Pact.

Vlaamse gemeenten (in euro)	budget 2007	budget 2008	budget 2009	budget 2010	budget 2011 (raming ¹²)	budget 2012 (raming ¹³)
totale ontvangsten gewone dienst	7.710.278.565	8.089.842.087	8.479.705.144	8.695.361.057	8.824.158.108	9.070.648.287
totale uitgaven gewone dienst	7.882.787.413	8.214.729.497	8.624.730.938	8.777.532.114	9.112.042.573	9.453.954.711
resultaat eigen dienstjaar gewone dienst	-172.508.849	-124.887.410	-145.025.794	-83.443.494	-287.884.465	-383.306.425
algemeen budgetresultaat gewone dienst	856.974.090	906.715.516	1.085.558.695	1.187.660.469	1.203.160.402	1.251.078.725
	rekening 2007	rekening 2008	rekening 2009	rekening 2010¹⁴		
totale ontvangsten gewone dienst	8.162.828.531	8.278.261.006	8.867.501.476	8.909.086.513		
totale uitgaven gewone dienst	7.558.426.056	7.841.116.004	8.211.590.044	8.292.402.797		
resultaat eigen dienstjaar gewone dienst	604.339.490	440.355.033	655.911.433	616.683.716		
algemeen resultaat gewone dienst	2.013.534.080	2.020.601.743	2.304.859.691	2.482.323.079		
totale uitstaande schuld	8.526.661.511	7.728.363.270	7.673.366.682	7.839.436.930		

In uitvoering van de Maastricht-normen hanteert Europe andere definities en een andere methodologie voor de berekening van het overschot (of van het tekort) bij de overheden. Het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR), dat verantwoordelijk is voor berekening van het zogenaamde ESR-vorderingensaldo, publiceerde jarenlang cijfers over ESR-tekorten bij de Belgische lokale besturen. Deze conclusies waren echter gebaseerd op zeer oude cijfers die op basis van macro-economische assumpties geactualiseerd zijn.

¹² Cijfers 295 besturen + voor 13 besturen een raming.

¹³ Cijfers 270 besturen + voor 38 besturen een raming.

¹⁴ Cijfers 305 besturen + voor 3 besturen een raming.

In het voorjaar van 2012 heeft het INR na lang aandringen een herberekening gedaan van het ESR-vorderingensaldo van de lokale besturen op basis van de effectief gekende jaarrekeningen. Bovendien is aan de Vlaamse toezichhoudende overheid het vorderingensaldo van de Vlaamse lokale besturen gemeld. Daaruit blijkt dat de lokale besturen de afgelopen jaren (2006-2010) gemiddeld een ESR-evenwicht realiseren.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

Deze positieve signalen (althans voor wat betreft de situatie tot en met 2010) betekenen geenszins dat de lokale financiën in de toekomst gevrijwaard zijn, integendeel. De nieuwe lokale beleidsperiode kondigt zich aan als moeilijk op financieel vlak. Verscheidene elementen spelen daarbij een cruciale rol. Aan de inkomstzijde is er onder meer de druk op de opbrengsten uit de aanvullende personenbelasting en uit dividenden (onder andere de teloorgang van de Gemeentelijke Holding). Aan de uitgavenzijde zijn er de gevolgen van het nieuwe financieringssysteem voor de pensioenen van de statutaire personeelsleden, de verplichte investeringen door gemeenten in de waterzuivering, de groeiende dotaties vanuit de gemeenten aan het OCMW en de politiezones,

In eerste instantie zijn de lokale besturen zelf verantwoordelijk voor hun financiële situatie. Al meermaals heb ik aangespoord tot het doorvoeren van efficiëntie-oefeningen. De reële stijging van de uitgaven voor personeel en werking (+ 2,1% en + 3,1% tijdens de jaren 2006-2010, op basis van rekeningencijfers) zijn op termijn niet houdbaar. Efficiëntie-verhoging moet de voorkeur genieten op het verhogen van de belastingen of het indijken van investeringsuitgaven.

Als minister bevoegd voor binnenlands bestuur zal ik verder waken over een correcte financiële ondersteuning van de lokale besturen, zowel op een rechtstreekse als een onrechtstreekse manier. Rechtstreeks uiteraard met, ondanks de moeilijke financieel-budgettaire situatie, het aangehouden engagement van de jaarlijkse groeivoet van 3,5% van het Gemeentefonds. Het Gemeentefonds bedraagt voor het begrotingsjaar ongeveer 2.171.000.000 euro en is goed voor, gemiddeld, 20% van de gemeentelijke ontvangsten.

Maar ook onrechtstreeks wil ik de gemeenten ondersteunen, onder meer door:

- de vermindering van de plan- en rapporteringslasten;
- nieuwe mogelijkheden tot verregaande samenwerking tussen gemeentebestuur en OCMW (personeelsmobiliteit, stroomlijning van de instrumenten van beleidsplanning en boekhouding via BBC, zelfde secretaris en financieel beheerder, ...);
- het aanbod om gebruik te maken van de raamcontracten voor telefonie en ICT van de Vlaamse overheid;
- het aanbod van heel wat statistisch materiaal en mogelijkheden voor benchmarking door lokale besturen onderling.

De decretale en juridische basis voor deze mogelijkheden tot besparing en efficiëntieverhoging zijn gelegd. Deze mogelijkheden moeten verder bekend gemaakt worden opdat de nieuwe bestuurscolleges hier volop gebruik van kunnen maken.

De toezichhoudende Vlaamse overheid heeft de decretale opdracht om te waken over het begrotingsevenwicht van de Vlaamse gemeenten. Door de invoering van de beleids- en beheerscyclus zal dit toezicht een andere invalshoek krijgen. De gemeenten, OCMW's en provincies moeten aan een dubbel criterium beantwoorden:

- een positief resultaat op kasbasis: dit is het begrote verschil tussen ontvangsten en uitgaven, waarbij ook rekening gehouden kan worden met een eventueel kasoverschot van de vorige jaren;
- een auto-financieringsmarge die op het einde van de planningsperiode niet negatief mag zijn: men neemt het verschil tussen de exploitatieontvangsten en –uitgaven (zonder de intresten) en daarvan trekt de leningslasten (aflossingen en intresten) af. Een positief resultaat wijst op een structureel financieel evenwicht en op de mogelijkheid om een deel van de nieuwe investeringsuitgaven te doen zonder bijkomende financiering via leningen of om bijkomende leningslasten te dragen.

De Vlaamse overheid zal het respecteren van deze normen nauwgezet opvolgen. Bovendien zullen, mede onder invloed van een scherper Europees toezicht op de overheidsfinanciën, andere potentiële risico's voor de gemeentelijke financiën beter in kaart gebracht worden. Ter illustratie verwijs ik naar de bevraging die in opdracht van Eurostat loopt bij de lokale besturen over de door de lokale besturen verleende waarborgen. Ook in de toekomst zal Vlaanderen over die waarborgen moeten rapporteren. Om de administratieve last tot een minimum te beperken zal ABB daarvoor een portaal ontwikkelen waar de lokale besturen de gegevens over hun bestuur kunnen aanvullen. De gesprekken met het Instituut voor de Nationale Rekeningen over de mogelijke verduidelijkingen en vereenvoudigingen van de opgevraagde informatie zijn lopende.

Tegelijkertijd lopen er ook gesprekken met het INR over de zogenaamde 'perimeter': de lokale besturen die voor de berekening van het ESR-vorderingensaldo als overheid beschouwd worden (en niet bijvoorbeeld als private vennootschappen). Met name voor wat betreft de gemeentelijke en provinciale EVA's en de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden bestaat er op enkele punten onduidelijkheid hieromtrent.

2.4.8 De groei van het Gemeentefonds bestendigen

a) Stand van zaken

Ondanks de zware begrotingsinspanningen van de Vlaamse overheid en de binnen alle beleidsdomeinen uitgevoerde saneringsmaatregelen, steeg de dotatie van het Vlaams Gemeentefonds in 2012 opnieuw met 3,5%. De dotatie bedroeg in 2012 2.095.652.000 euro, hetzij 68.550.000 euro meer dan in 2011. De nominale groei van het Gemeentefonds in de periode 2002-2012 loopt daardoor op tot 44,14%. De reële groei komt in dezelfde periode uit op 15,38%, rekening houdend met de gecumuleerde inflatie (op basis van de inflatievooruitzichten van het Planbureau op 3 juli 2012). Het Gemeentefonds steeg de laatste tien jaar dus behoorlijk sneller dan de inflatie.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

Voor 2013 verhoogt de dotatie opnieuw met 3,5%, tot 2.171.483.000 euro (+ 73.432.000 euro).

2.4.9 Een hervorming van het Gemeentefonds en het Provinciefonds voorbereiden

a) Stand van zaken

In mijn beleidsnota en in mijn beleidsbrief Binnenlands Bestuur voor 2011-2012 heb ik een aanpassing van de decreten inzake de algemene financiering van de lokale besturen aangekondigd. In een eerste fase heb ik een beperkte wijziging van het Gemeentefonds in het vooruitzicht gesteld, in een volgende fase zou een meer fundamentele hervorming van het Gemeentefonds voorbereid worden.

Het decreet van 23 december 2011 tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds bevat een aantal technische wijzigingen aan het Gemeentefonds, zonder de verdelingsregeling van het Gemeentefonds fundamenteel te hervormen. Zowel de korf van verdelingscriteria als de verdelingsregeling in het algemeen bleven onverkort behouden.

Die beperkte wijzigingen waren noodzakelijk om een aantal knelpunten in verband met de gebruikte verdelingsmaatstaven en het verzamelen van bepaalde gegevens weg te werken. De doorgevoerde wijzigingen beoogden een dubbel doel:

- enerzijds een opschoning van het decreet over het Gemeentefonds door een herformulering van sommige verdelingsparameters waarvoor geen passende gegevens meer aangeleverd konden worden;
- anderzijds een uitvlakking van grote en onvoorspelbare schommelingen in de aandelen van de opeenvolgende jaren door het introduceren van een gemiddelde waarde over drie jaren (voor de parameters “geboorten in kansarme gezinnen” en “leefloners”).

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

In de loop van 2012 en 2013 zal ik de verdelingsregeling van het Gemeentefonds ook ten gronde herbekijken, als voorbereiding op een meer fundamentele hervorming in de daaropvolgende jaren. De herijking van het Vlaams Gemeentefonds is trouwens een deelproject binnen de interne staatshervorming. De impact van een dergelijke hervorming zal uiteraard mee afhangen van de beleidsruimte die de volgende jaren vrijkomt op de Vlaamse begroting.

Een hervorming van het Provinciefonds is onvermijdelijk gekoppeld aan de verdere implementatie van de interne staatshervorming en moet afgestemd worden op de uiteindelijke bevoegdheidsverdeling tussen de Vlaamse overheid en de provincies, zoals vast te leggen in de bestuursakkoorden met de provincies (financiële verevening).

2.4.10 De Elia-compensatie behouden en de lokale financiën ondersteunen

a) Stand van zaken

De Vlaamse Regering schafte de Eliataks ten laste van gezinnen en bedrijven af met ingang van 1 januari 2008. Om het daaruit voortvloeiende inkomstenverlies voor de gemeenten te compenseren, wordt sinds 2008 aan het Gemeentefonds een aanvullende dotatie toegevoegd. Vanaf 2009 wordt die aanvullende dotatie jaarlijks verdeeld volgens dezelfde procentuele verhoudingen als de verdeling van het bedrag voor het jaar 2007 van de Eliataks. In 2012 bedroeg de aanvullende dotatie 83.000.000 euro.

De verhoogde Eliacompensatie die de gemeenten toegekend kregen in het kader van het lokaal pact dat de Vlaamse Regering in 2008 met de gemeenten en provincies sloot, had betrekking op de begrotingsjaren 2008 tot 2010. De verhoogde compensatie voor 2010 is in januari 2011 voor het laatst uitbetaald aan de gemeenten die hun engagementen in het kader van het pact zijn nagekomen.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

De reguliere Eliacompensatie, die ingeschreven staat in het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds, blijft ook in 2013 behouden en bedraagt 83.000.000 euro.

2.4.11 Een versoepelde procedure bij investeringssubsidies

a) Stand van zaken

Voor het toekennen van subsidies aan de niet-beschermde gebouwen van de erediensten heb ik reeds een nieuwe regeling ingevoerd: in principe worden de dossiers die eerst zijn ingediend eerst behandeld, gecombineerd met de volgende prioriteitencode waarbij code A staat voor hoogste prioriteit en code E voor laagste prioriteit:

- code A: werken om veiligheidsredenen en bliksemafleiding;
- code B: elektriciteitswerken, vernieuwing centrale verwarming, gecombineerde dossiers, dossiers gekoppeld aan in uitvoering zijnde dossiers;
- code C: dakwerken, werken aan torens, buitenschilderwerken, gefaseerde werken;
- code D: algemene restauratie, glasramen, gevelwerken;
- code E: schilderwerken en interieurherstel.

De afgelopen jaren is een opvallende stijging vastgesteld van het aantal subsidieaanvragen voor werken aan gebouwen van de erkende erediensten. In december 2011 was er voor een totaal van circa 9.270.000 euro nieuwe subsidieaanvragen ingediend. Om de lange lijst van aanvragen weg te werken is in de budgetcontrole 2012 een eenmalige verhoging van het budget ten belope van 5.465.000 euro opgenomen.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

Het koninklijk besluit van 23 juli 1981 is momenteel nog steeds de basis waarop de Vlaamse overheid een subsidie van 30% kan toekennen voor het uitvoeren van werken aan niet als monument beschermde gebouwen van de erkende erediensten (ook voor werken aan huizen voor de vrijzinnigen en voor het bouwen van crematoria). Zoals hoger vermeld (zie onder punt 2.4.6) is dat besluit aan actualisatie toe. Ik zal het Vlaams Parlement daarom voorstellen dat besluit te vervangen door een nieuw decreet. Zo kan deze subsidiëring als beleidsinstrument beter afgestemd worden op de ondersteuning van de lokale denkoefeningen omtrent her- en nevenbestemmingen. Ook de bestaande procedureregels wil ik daarbij herzien.

C. Het personeelsbeleid als hoeksteen voor een bestuurskrachtige overheid

2.4.12 Bijsturing besluit rechtspositieregeling voor het gemeente- en provinciepersoneel

a) Stand van zaken

Het rechtspositiebesluit voor het gemeente- en provinciepersoneel trad in werking op 1 januari 2009. Binnen Comité C werd afgesproken om die rechtspositieregeling te evalueren. Aan de sociale partners is gevraagd om in dat verband tegen midden juni 2011 suggesties te willen doen. Die suggesties zijn onderzocht door mijn administratie en gaven aanleiding tot voorstellen tot aanpassing van dit besluit.

Enkele van de voorgestelde verbeteringen zijn:

- vaststelling van de lijst van erkende diploma's door de minister in plaats van door de regering);
- als uitzondering op het diplomaveeiste kan nu, naast relevante beroepservaring en slagen voor een niveau en capaciteitstest, ook het bezit van een attest van erkenning van verworven competenties (EVC) of een opleidingsattest van een erkende instelling voor beroepsopleiding toegang verlenen tot een betrekking. Het betreft uitzonderingen op het diplomaveeiste;
- wie slaagt voor een niveau- en capaciteitstest voor een functie bij een overheid, behoudt voor 3 of 4 jaar het resultaat daarvan ten aanzien van dezelfde of vergelijkbare functies;
- de niveau- en capaciteitstest kan ook intern georganiseerd worden;
- invoegen van bepalingen in verband met evaluatie ombudsman;
- voor de berekening van alle anciënniteiten wordt hetzelfde begrip overheid gehanteerd;
- binnen eenzelfde bestuur zijn verschillende functionele loopbanen en salarisschalen (A1a-2a-3a en A1a-A1b-A2a) voor basisgraad niveau A mogelijk;
- de functionele loopbaan van begeleider buitenschoolse kinderopvang niveau C en begeleider in de erkende kinderopvang (crèche) voorziet nu in doorstroming van C1 naar C2 na 4 jaar in plaats van 9 jaar;
- mogelijkheid tot ontslag van de statutair op proef voor langdurige afwezigheid wegens ziekte of invaliditeit;

- mogelijkheid van een salariscomponent van maximaal 30 % van het jaarsalaris in geval van cumulatie, op basis van een beheersovereenkomst tussen het OCMW en de gemeente, van het ambt van secretaris en een analoge regeling voor het ambt van financieel beheerder;
- wijzigingen met betrekking tot de toelage voor opdrachthouderschap;
- de fietsvergoeding voor het woon-werk traject is vanaf 1 januari 2013 verplicht en bedraagt minstens 0,15 euro en maximum het fiscaal- en sociaalrechtelijk vrijgestelde bedrag;
- voor de donatie van bloed, plasma of bloedplaatjes krijgt men op de dag van de gift dienstvrijstelling gedurende de tijd nodig voor de gift (verplaatsing inclusief) en het aantal ‘gift-dienstvrijstellingen’ bedraagt maximaal 10 per jaar.

Sommige van de wijzigingen aan het besluit van 7 december 2007 leiden ook tot overeenstemmende wijzigingen van het besluit dat de minimale voorwaarden voor de rechtspositie van het OCMW-personeel vaststelt.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

Ik zal eind 2012 het wijzigingsbesluit voorleggen aan de Vlaamse Regering voor definitieve goedkeuring en bekendmaking in het Belgisch Staatsblad. Mijn administratie zal in 2013 de lokale besturen ondersteunen bij de implementatie van dit besluit.

2.4.13 De samenwerking tussen gemeenten en OCMW's stimuleren

a) Stand van zaken

In mijn beleidsnota heb ik gepleit voor doorgedreven mogelijkheden om samenwerking tussen de gemeenten en hun OCMW's te bevorderen. Dat opzet past ook in de uitvoering van het regeerakkoord, waarin de volgende doelstelling geformuleerd staat: “vrijwillige” fusie van gemeente en OCMW wordt decretaal mogelijk gemaakt. De Vlaamse overheid verleent daarbij ondersteuning onder meer via een eenmalige subsidiebonus. Voor een volledige fusie tussen gemeente en OCMW is de Vlaamse decreetgever echter niet bevoegd. Federale wetgeving (de OCMW-wet) bevat immers de bepaling dat elke gemeente bediend moet worden door een OCMW met eigen rechtspersoonlijkheid.

Dit neemt niet weg dat samenwerking op het vlak van ondersteunende, personele en logistieke diensten ruimte biedt voor efficiëntieverbetering en een betere inzet van de beschikbare middelen, zodat die maximaal ingezet kunnen worden voor het inhoudelijk beleid. Overlap van activiteiten door gemeente en OCMW moet dan ook vermeden worden.

Tijdens het afgelopen werkjaar heb ik langs verschillende kanalen een doorgedreven samenwerking tussen de beide lokale besturen aangemoedigd. Samen met het Agentschap voor Binnenlands Bestuur heb ik advies gegeven aan besturen om, binnen het bestaande wettelijke kader, concrete samenwerkingsinitiatieven maximaal te kunnen invullen.

Intussen zijn de nodige aanpassingen aan de organieke decreten doorgevoerd. De juridische hinderpalen die samenwerking tussen gemeente en OCMW bemoeilijkten, zijn in de mate van het mogelijke weggewerkt, zonder te raken aan de eigenheid van de OCMW's.¹⁵ De OCMW's blijven als aparte rechtspersoon bestaan. Op basis van lokale autonomie kunnen gemeente en OCMW kiezen voor verregaande samenwerking, waarbij bijvoorbeeld ondersteunende diensten maximaal geïntegreerd worden en één loket voor de burger wordt gerealiseerd. Het OCMW blijft bevoegd voor de uitvoering van het sociaal beleid en de individuele steunverlening. De gemeenteraad moet mee het strategische sociaal beleid kunnen bepalen.

¹⁵ Zie ook witboek doorbraak D3. Wegnemen drempels voor een verregaande vrijwillige samenwerking en integratie van gemeente en OCMW.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

In het kader van de samenwerking tussen gemeente en OCMW zijn twee studieopdrachten uitgeschreven.

De eerste opdracht bestaat erin om een studie uit te voeren over de manier waarop de samenwerking tussen gemeente en OCMW geoptimaliseerd kan worden binnen het huidige regelgevende kader. De studie moet zich richten op:

- een inschatting van de opportuniteit en het potentieel van samenwerking tussen ondersteunende diensten;
- de knelpunten en opportuniteiten van de verschillende mogelijkheden om deze samenwerking vorm te geven op het vlak van personeel en organisatie binnen het huidige juridische kader.

Een tweede opdracht bestaat erin om, vertrekkende vanuit het resultaat van de eerste opdracht, een praktische handleiding te schrijven voor de gemeenten en de OCMW's aan de hand waarvan zij op juridisch correcte en de voor hen meest efficiënte wijze, een samenwerking tussen de ondersteunende diensten kunnen opzetten.

2.4.14 Mogelijkheden creëren voor personeelsmobiliteit tussen de Vlaamse overheidsbesturen

Op 20 mei 2011 keurde de Vlaamse Regering het besluit goed houdende regeling van de externe personeelsmobiliteit tussen sommige lokale en provinciale overheden onderling en tussen sommige lokale en provinciale overheden en de diensten van de Vlaamse overheid onderling, en houdende enkele maatregelen ter ondersteuning van de personeelsmobiliteit tussen lokale en provinciale overheden met hetzelfde werkingsgebied. Het besluit trad op 24 juli 2011 in werking.

Het besluit van 1 juli 2011 wijzigt het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006 voor wat betreft de externe mobiliteit. Het regelt de externe mobiliteit vanuit de lokale en provinciale overheden naar de diensten van de Vlaamse overheid, en is dus de tegenhanger van het besluit van 20 mei 2011. Het gaat hierbij om de mobiliteit van vastbenoemde ambtenaren van de gemeenten, provincies, OCMW's, autonome gemeentebedrijven, autonome provinciebedrijven en OCMW-verenigingen.

De regeling van de externe personeelsmobiliteit is facultatief en biedt een extra mogelijkheid voor de invulling van betrekkingen. De externe mobiliteitsregeling biedt extra kansen voor personeelsleden en stelt de besturen in staat om personeelsleden aan te trekken met een specifiek profiel en specifieke vaardigheden en kennis.

In 2013 bereid ik verdere acties voor om de belemmeringen voor externe personeelsmobiliteit weg te werken en om mobiliteitsinitiatieven en mobiliteitskansen te communiceren en de doelgroepen te sensibiliseren om een cultuurverandering te bereiken. Ik zal er ook voor zorgen dat deze mobiliteit gepromoot wordt bij lijnmanagers van de Vlaamse overheid, Jobpunt Vlaanderen en de lokale besturen. Zo zal ik onder meer een studiedag rond mobiliteit organiseren, goede praktijken in beeld brengen en aandacht besteden aan communicatie en kennisdeling.

2.4.15 De vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers evenwaardig bij het sectoraal overleg betrekken

De wetgeving op het syndicaal statuut is een federale bevoegdheid. De Vlaamse Regering ijvert ervoor om zelf de onderhandeling en het overleg met de Vlaamse lokale sector te regelen en daarbij een plaats te geven aan de vertegenwoordigers van de lokale werkgevers. Daarvoor is een wijziging nodig van artikel 87, §5, van de Bijzondere Wet tot Hervorming der Instellingen van 8 augustus 1980.

Voorlopig betreft de Vlaamse Regering de vertegenwoordigers van de lokale besturen door middel van een samenwerkingsovereenkomst bij de onderhandelingen in het comité C1 voor de lokale en provinciale overheden.

Ik zal aan de Vlaamse Regering een nota voorleggen met knelpunten in verband met de toepassing van het syndicaal statuut, waarbij ik het gebrek aan een rechtstreekse vertegenwoordiging van vertegenwoordigers van de werkgevers in het comité C1 voor de provinciale en plaatselijke overheden aan de orde zal stellen.

2.4.16 De opbouw van een tweede pensioenpijler ondersteunen

Op 9 december 2009 kwam binnen het Comité C1 een akkoord tot stand over een kaderreglement met betrekking tot het aanvullend pensioen voor contractuelen binnen de Vlaamse lokale besturen en provincies. Binnen de lokale sector bestaat sedert 1 januari 2010 aldus een regeling voor de opbouw van een tweede pensioenpijler. Tot op heden zijn ongeveer 550 besturen aangesloten.

2.4.17 Studie functieweging

In uitvoering van het sectorale akkoord 2008-2013 is in 2010 een studie afgerond met betrekking tot de functieweging van de decretale graden, waarbij de zwaarte van de functies van gemeentesecretaris, adjunct-gemeentesecretaris, financieel beheerder van de gemeente, OCMW-secretaris en financieel beheerder van het OCMW onderzocht werd aan de hand van geobjectiveerde wegingscriteria. Het eindrapport van deze functieweging is beschikbaar. Het levert 2 belangrijke resultaten op: een wetenschappelijk onderbouwde meting van de zwaarte van de betrokken functies en functiebeschrijvingen die met een ruime betrokkenheid van het werkveld tot stand gekomen zijn.

Op dit moment kunnen de besturen gebruikmaken van de functiebeschrijvingen uit het rapport voor onder andere evaluatie of aanwerving.

Een eventuele wijziging van de salarissen van de decretale graden kan aan bod komen bij de volgende sectorale onderhandelingen die moeten leiden tot een nieuw sectoraal akkoord vanaf 2014.

2.4.18 Andere aandachtspunten met betrekking tot het personeelsbeleid

Mogelijke verdere regionalisering van het personeelsbeleid

Het federaal regeerakkoord heeft een verdere regionalisering van sommige aspecten van het personeelsbeleid in het vooruitzicht gesteld. Voor de Vlaamse Regering biedt dat eventueel een extra gelegenheid om bij te dragen aan de bestuurskracht van de lokale besturen.

Ter voorbereiding daarvan wens ik tegen midden 2013 een status quaestionis op te maken met data, toegespitst op de eigenheid van de lokale overheden.

Afschaffen hervormingsrecht van de beroepscommissie voor tuchtzaken

Het hervormingsrecht van de beroepscommissie voor tuchtzaken, als orgaan van actief bestuur, wordt met betrekking tot de straftoemeting niet langer als wenselijk beschouwd en is daarom, als onderdeel van de wijziging van de organieke decreten, afgeschaft. In de nieuwe regeling behoudt de beroepscommissie haar vernietigingsbevoegdheid en kan ze in het kader van de problematiek van de bestuurlijke lus, bij tussenbeslissing, de tuchtoverheid in de gelegenheid stellen om onwettigheden te herstellen.

2.5 Strategische doelstelling: “Een efficiënte organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen van 2012”

Op 14 oktober 2012 vonden de lokale en de provinciale verkiezingen plaats. Het gaat om een complexe organisatie, zowel op juridisch als op organisatorisch vlak.

2.5.1 Een Vlaams kiesdecreet voor de lokale verkiezingen

a) Stand van zaken

Op 8 juli 2011 heeft de Vlaamse Regering het decreet houdende de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen (LPKD) en het bijzonder decreet tot aanvulling van voornoemd decreet bekrachtigd en afgekondigd.

De bestaande kieswetgeving voor de lokale en provinciale besturen, verspreid over verschillende federale wetten was ondoorzichtig. Een wijziging van de lokale en provinciale kieswetgeving was niet alleen wenselijk, maar ook noodzakelijk. De noodzaak vloeide voort uit een arrest van 5 december 2007 van het Grondwettelijk Hof waarin het Hof oordeelde dat de indeling van de districten voor de provincieraadsverkiezingen niet strookte met het stelsel van de evenredige vertegenwoordiging.

De verdere uitvoering van het decreet is in de loop van 2012 geconcretiseerd in 7 besluiten van de Vlaamse Regering, 18 ministeriële besluiten voor aangelegenheden die de Vlaamse Regering naar de minister delegeerde, een 180-tal formulieren, 7 onderrichtingen, 3 aanschrijvingen en 2 omzendbrieven.

In uitvoering van het LPKD van 8 juli 2011 heeft de Vlaamse Regering ook nieuwe raden voor verkiezingsbetwistingen samengesteld die hun mandaat hebben opgenomen met ingang van 1 maart 2012. De nieuw samengestelde raden voor verkiezingsbetwistingen zullen uitspraak doen over bezwaren tegen de verkiezingen en over de juistheid van de zetelverdeling tussen de lijsten en van de rangorde waarin de raadsleden en de opvolgers gekozen zijn verklaard. De raad voor verkiezingsbetwistingen behandelt ook andere geschillen zoals de betwisting omtrent het goedkeuren van de geloofsbrieven en de eedaflegging, betwistingen omtrent afstand, verval, ontslag of verhindering van de provinciale, gemeentelijke of binnengemeentelijke politieke mandaten. De provinciale afdelingen van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur zorgen voor de logistieke ondersteuning van de raden.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

Na de verkiezingen zal een grondige evaluatie plaatsvinden van de kiesregelgeving met het oog op mogelijke verbeteringen.

2.5.2 De lokale verkiezingen van 14 oktober 2012 efficiënt organiseren

a) Stand van zaken

Digitaal stemmen

Aansluitend op het kiesdecreet van 8 juli 2011 keurde het Vlaams Parlement het decreet goed voor de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen in de gemeenten en stadsdistricten waar men gebruik maakt van een digitaal stelsysteem.

Dit decreet volgt op eerdere beslissingen van de Vlaamse Regering inzake het digitaal stemmen in Vlaanderen. Reeds vanaf de verkiezingen van 1994 stemt Vlaanderen gedeeltelijk met potlood en papier en gedeeltelijk met een stemcomputer. Bij de vorige verkiezingen stemden in Vlaanderen 143 van de 308 gemeenten en 49% van de kiezers digitaal. De levensduur van de stemapparatuur, geleverd in 1993 en 1999, was evenwel ruim overschreden en de apparatuur volledig afgeschreven.

Samen met de federale overheid besliste de Vlaamse Regering tot vernieuwing van het digitaal stelsysteem. Dat gebeurde krachtens een samenwerkingsakkoord, gesloten in 2005, op basis waarvan een studie is uitgevoerd door zeven Belgische universiteiten uit de 3 gewesten. Dit consortium bracht een aanbeveling uit voor een verbeterd digitaal stelsysteem, waarbij de kiezer een afschrift op papier ontvangt ter controle van zijn stem, en waarbij ook na de verkiezingen een controle mogelijk is, dit alles met als doel de democratische controle beter te waarborgen.

Door het ontbreken van een beslissing op het niveau van de federale regering kon de Vlaamse Regering pas op 20 januari een beslissing nemen over de introductie van het nieuwe digitale stelsysteem. Zij nam ook kennis van de beslissing van de federale regering om enkel 20% van de kosten voor de aankoop van nieuwe digitale stelsystemen ten laste te nemen voor de gemeenten die reeds voorheen beschikten over een digitaal stelsysteem.

Zij besliste eveneens om nieuwe stelsystemen aan te kopen voor 3.286 stembureaus, en deze in bruikleen aan te bieden aan de 143 gemeenten die in 2006 digitaal stemden, alsook aan de 6 centrumsteden Gent, Brugge, Aalst, Kortrijk, Oostende en Roeselare. Enkel de stad Gent ging niet op dit aanbod in. Daardoor werden de gemeenten Grimbergen, Halle en Knokke-Heist aan deze lijst toegevoegd.

Midden juli 2012 konden alle gemeenten beschikken over de stelsystemen. Ook de nodige software was tijdig klaar, zowel voor de toepassing op de digitale stelsystemen zelf als voor het beheer van de kandidaten en het verwerken en publiceren van de resultaten van de verkiezingen. Deze digitale systemen zijn onderworpen aan het advies van PricewaterhouseCoopers (PWC), een onafhankelijk orgaan dat de Vlaamse Regering daartoe erkend heeft. PWC bevestigt in zijn rapport dat de apparatuur en de gebruikte software geschikt zijn voor gebruik in het verkiezingsproces. Die geschiktheid omvat de integriteit van het stemproces, de fraudebestendigheid en het behoud van het geheim van de stemming, de conformiteit met de wetgeving, de functionaliteit en betrouwbaarheid van het systeem.

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur heeft deze systemen ingezet bij de organisatie van de verkiezingen, zowel tijdens het voorbereidingstraject als op de verkiezingsdag zelf. Dat gebeurde in nauwe samenwerking met de leveranciers, Smartmatic wat de digitale stelsystemen en de bijhorende software betreft en HP Belgacom voor de software voor het kandidatenbeheer, de verwerking van de resultaten en de publicatie op de website.

Ondersteuning en informatieverstrekking ten behoeve van betrokkenen bij de organisatie, kandidaten en kiezers

Ik heb het Agentschap voor Binnenlands Bestuur de opdracht gegeven om de regelgeving zo goed mogelijk te duiden en om alle betrokkenen zo goed mogelijk te informeren. Dit gebeurde langs verschillende kanalen:

De website www.vlaanderenkiest.be bundelde alle regelgeving en verstreekte ook antwoorden op veel gestelde vragen. De website werd bijzonder druk bezocht. Tot 3 oktober zijn er 255.231 unieke bezoekers geteld, goed voor 389.815 bezoeken, die samen 2 miljoen pagina's consulteerden. Op 21 september publiceerde het agentschap de lijsten met alle kandidaten voor de verkiezingen. Het gaat in totaal over niet minder dan 40.733 kandidaten, verdeeld over 2023 lijsten;

- Met een digitale nieuwsbrief vestigde het agentschap telkens de aandacht op nieuwe informatie die ter beschikking werd gesteld. Op 3 oktober waren er 29 edities van de digitale nieuwsbrief verspreid.

- De helpdesk van ABB beantwoordde tot en met 7 oktober 5.644 per mail gestelde vragen. Daarnaast waren er ook enkele honderden telefonische vragen;
- Inhoudelijk was de grootste vernieuwing ongetwijfeld de invoering van het nieuwe digitale stelsysteem in 151 van de 308 Vlaamse gemeenten. In totaal stemden 2,7 miljoen kiezers met de nieuwe stemcomputers. Dat is 58% van het kiezerskorps. Deze introductie op grote schaal vergde grote organisatorische en communicatieve inspanningen. Meer specifiek voor de informatieverstrekking over het nieuwe digitale stelsysteem stelde het agentschap een folder ter beschikking voor verspreiding bij het ruime publiek, via de gemeentebesturen. Op 26 september waren er 462.752 folders verspreid.

Dankzij de digitalisering konden we de verkiezingsresultaten op 14 oktober snel ter beschikking stellen, zodra de hoofdbureaus deze doorstuurden. Het ging zowel om tussentijdse als om definitieve resultaten.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

Na de verkiezingen zal een grondige evaluatie plaatsvinden van de organisatie. Hierin zullen zowel de informatica-technische, de organisatorische en de juridische aspecten aan bod komen. Waar nodig zullen aanbevelingen gedaan worden die van nut kunnen zijn bij volgende verkiezingen.

2.5.3 De start van de nieuwe lokale bestuursperiode ondersteunen

a) Stand van zaken

Introductieprogramma voor nieuw gekozen mandatarissen

Lokale raadsleden vervullen een cruciale rol bij het bestuur van hun gemeente en OCMW. Ik wens dat zij hun mandaat met voldoende inhoudelijke bagage kunnen starten. In samenwerking met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, het Expertisecentrum voor Gemeentesecretarissen, de Vereniging van Vlaamse OCMW-secretarissen en de Vereniging van Lokale Ontvangers heb ik een introductieprogramma uitgewerkt voor de aantredende gemeenteraadsleden en voor de OCMW-raadsleden.

De beide programma's omvatten drie avonden waarop de belangrijkste topics behandeld worden waar raadsleden mee te maken krijgen. De eerste avond gaat dieper in op de opdracht en kerntaken van de gemeente, haar plaats binnen het bestuurlijke landschap. De functieomschrijving, rol en rechten en plichten van het raadslid komen aan bod in avond 2. Op de laatste avond wordt stil gestaan bij de beleids- en beheerscyclus en de werkingsmiddelen waarover een bestuur beschikt. De infosessies voor gemeenteraadsleden hebben plaats op 20 locaties verspreid over de 5 Vlaamse provincies. Die voor OCMW-raadsleden worden gegeven op 13 locaties verspreid over Vlaanderen.

De deelnemers ontvangen een starterboek, in vraag en antwoord-vorm.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

Ronde van Vlaanderen

Het is mijn ambitie om in het voorjaar 2013 kennis te maken met de nieuwe bestuursploegen. Ik zal daartoe per provincie de nieuw benoemde burgemeesters uitnodigen voor een ontmoeting waarbij ik mijn beleid op het vlak van het binnenlands bestuur zal toelichten.

2.6 Strategische doelstelling: “Correct taalgebruik en versterking van het Nederlandstalig karakter van de Vlaamse rand rond Brussel”

Zoals de vorige jaren kijk ik strikt toe de correcte toepassing van de taalwetten, meer in het bijzonder in de Vlaamse randgemeenten. Mijn beleid is erop gericht om het Nederlandstalige karakter te beschermen. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant en mijn collega-ministers in de Vlaamse Regering. Ook de vzw De Rand is een belangrijke partner voor het binnenlands bestuur, met inbegrip van een positief taalpromotiebeleid.

Door de aanwezigheid van een vertegenwoordiger van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur op de vergaderingen van de gemeenteraden in de zes Vlaamse randgemeenten ben ik snel en correct geïnformeerd over gemeentelijke beslissingen en kan ik optreden wanneer dat nodig is.

In 2012 heb ik twee beslissingen van randgemeenten vernietigd:

- Het besluit van de OCMW-raad van Linkebeek van 14 juni 2012, waarbij werd beslist om een taalpremie toe te kennen aan de personeelsleden die op grond van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken verplicht zijn tot kennis van de tweede taal. Deze beslissing was in strijd met de wet omdat de raad geen taalpremie kan instellen of behouden;
- Het gemeenteraadsbesluit van Sint-Genesius-Rode van 23 augustus 2012, waarbij beslist werd om geen toelating te geven aan de Gordel om een start-, aankomstplaats of controlepost op het grondgebied van de gemeente in te richten. Deze beslissing was onvoldoende gemotiveerd en in strijd met het redelijkheidsbeginsel;
- Het besluit van het college van burgemeester en schepenen van Linkebeek van 23 augustus 2012 betreffende de organisatie van de Gordel op 2 september 2012, waarbij geen toelating wordt verleend voor de doortocht van de erfgoedwandeling op het grondgebied van de gemeente. Deze beslissing was in strijd met het grondwettelijk recht inzake de vrijheid om samen te komen en gebruik te maken van de openbare weg om er te wandelen en was eveneens onvoldoende gemotiveerd;
- Het besluit van de gemeenteraad van Sint-Genesius-Rode van 22 september 2012, waarbij werd beslist om vijf gemeenteraadsleden te belasten met de uitvoering van het verzenden van de oproepingsbrieven voor de lokale en provinciale verkiezingen van 14 oktober 2012. Deze beslissing was in strijd met de wet omdat de bevoegdheid niet naar de raadsleden kan gedelegeerd worden en omdat de het nogmaals verzenden van oproepingsbrieven rechtsonzekerheid veroorzaakt voor de kiezers en de leden van het stembureau.

Op 3 september 2012 heb ik de burgemeester van Linkebeek verzocht om de titel van burgemeester niet te gebruiken zolang hij niet officieel bij besluit van de Vlaamse Regering in dit ambt werd benoemd en heb ik hem erop gewezen dat het correct naleven van de regelgeving en van de richtlijnen, die de Vlaamse overheid uitvaardigt bij toepassing van deze regelgeving, elementen zijn die in aanmerking genomen worden bij de beoordeling van de kandidaturen voor het ambt van burgemeester.

Op 7 september 2012 heeft de gouverneur van Vlaams-Brabant op mijn verzoek, met toepassing van artikel 4 van het kiesdecreet van 8 juli 2011, gezorgd voor een correcte verzending van de oproepingsbrieven voor de kiezers in de zes Vlaamse randgemeenten. Deze maatregel had tot doel de verkiezingen in alle sereniteit te laten verlopen en eventuele problemen met het geldig verzenden van de oproepingsbrieven te voorkomen. Oproepingsbrieven zijn immers betrekkingen met particulieren en moeten in het Nederlands aan de kiezers verstuurd worden. Dit gebeurde in het verleden niet steeds op een correcte manier in een aantal randgemeenten. Inwoners van de randgemeenten die dit wensen, kunnen een Franstalig exemplaar krijgen als zij daar uitdrukkelijk om vragen en in ruil voor het Nederlandstalig exemplaar dat ze hebben ontvangen van de gouverneur.

Niettegenstaande deze maatregel werden in een aantal randgemeenten nadien toch nog oproepingsbrieven verzonden, in strijd met de taalwetgeving. Om een gedegen inzicht te bekomen in de wijze waarop in de verschillende randgemeenten oproepingsbrieven aan de kiezers werden bezorgd, heb ik de gouverneur gevraagd daarover kort na de verkiezingen een onderzoek in te stellen en mij er een omstandig verslag over te bezorgen.

Net als in het verleden zal ik wat betreft de voorgedragen kandidaat-burgemeesters voor de nieuwe bestuursperiode dezelfde consequente houding aannemen die ik tot op heden heb gehanteerd. Ik zal pas overgaan tot een benoeming van een burgemeester als de gemeenteraadsleden mij een kandidaat voordragen die aan alle voorwaarden voldoet en die de rechtsregels, waaronder de taalwetten, respecteert. In het verleden droegen de gemeenteraadsleden telkens de niet-benoemde kandidaten opnieuw voor. Ik wijs er hierbij op dat de op 29 juni 2012 doorgevoerde wijziging aan het Gemeentedecreet bepaalt dat een kandidaat-burgemeester die formeel niet benoemd wordt, in dezelfde bestuursperiode niet opnieuw voorgedragen kan worden, tenzij er nieuwe elementen voorhanden zijn.

2.7 Strategische doelstelling: “Binnenlands Bestuur in Europees en internationaal perspectief”

2.7.1 Het Belgische EU-voorzitterschap in 2010

Hiervoor verwijs ik naar de beleidsbrief Binnenlands Bestuur 2011-2012.

2.7.2 Proactief deelnemen aan internationale fora

a) Stand van zaken

ABB heeft in de loop van 2011 een netwerk van medewerkers samengesteld die internationale vergelijkingen maken rond specifieke topics. Het afgelopen jaar kwamen onder meer de interne bestuurlijke organisatie, het financieel beleid met onder andere de problematiek van ESR95, de organisatie van lokale verkiezingen en de bevoegdheden aan bod. Er zijn overzichtsfiles opgemaakt over de werking van lokale besturen voor de 3 Belgische regio's, Duitsland, Nederland, Frankrijk, Luxemburg, het Verenigd Koninkrijk, Spanje, Italië en Finland. Waar mogelijk worden regio's met regelgevende bevoegdheid gevolgd: Catalonië, Schotland, Beieren, Baden-Württemberg, Nordrhein-Westfalen.

Op 14 december 2011 ontmoette ik de Deense ambassadeur in Brussel in het kader van de bestuurlijke hervormingen die Denemarken de laatste jaren heeft doorgevoerd. Dit initiatief paste in de kennisuitwisseling die mijn administratie stelselmatig opbouwt met buitenlandse administraties.

Het Vlaams Parlement heeft op 25 april 2012 ingestemd met het Derde Protocol bij de Europese Kaderovereenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen of autoriteiten betreffende Europese samenwerkingsverbanden, opgemaakt in Utrecht op 16 november 2009. De Vlaamse Regering heeft het instemmingsdecreet op 4 mei 2012 bekrachtigd en afgekondigd. Het Derde Protocol bepaalt dat territoriale gemeenschappen of overheden en andere lichamen een Europees samenwerkingsverband kunnen oprichten. Het doel van het Europees samenwerkingsverband is de grensoverschrijdende en interterritoriale samenwerking te bevorderen, te ondersteunen en te ontwikkelen op gemeenschappelijke bevoegdheidsgebieden van de leden. Het Derde Protocol voorziet ook in regels voor de oprichting, het lidmaatschap, de activiteiten en de verantwoordelijkheden van Europese samenwerkingsverbanden.

In mei 2012 bracht ik een bezoek aan de Spaanse regio Catalonië. Ik had er een gesprek met verschillende Catalaanse collega's en met de leidend ambtenaren van de bevoegde overheidsdiensten. Ik heb er het project rond de Vlaamse interne staatshervorming voorgesteld en ik werd ook geïnformeerd over de werking van de Catalaanse lokale besturen.

In september 2012 bezocht mijn kabinet het Nederlandse ministerie van Binnenlandse Zaken. Thema's die aan bod kwamen waren de gemeentelijke herindelingen en samenwerking, de herijking van het Gemeentefonds en de autonomie en impact van Europa op de lokale besturen en het vorderingensaldo.

Mijn kabinet nam deel aan de 17de Conferentie van Europese Ministers bevoegd voor lokale en regionale overheden van 2 tot en met 4 november 2011 in Kiev, Oekraïne. De Conferentie behandelde thema's als de gevolgen van de financiële crisis voor de lokale besturen en de reacties daarop; de maatregelen om hindernissen te overwinnen die de grensoverschrijdende samenwerking beletten; mensenrechten op lokaal niveau.

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

Op maandag 15 oktober 2012, de dag na de lokale verkiezingen, gaf ABB aan de ambassadeurs in België en de vertegenwoordigers van de regio's duiding over de organisatie van de verkiezingen en over de resultaten, tijdens een informatiemoment georganiseerd door het Departement Vlaanderen Internationaal samen met Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (Vleva).

In november 2012 start op initiatief van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV), de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken (VLABEST) en Vleva een studiereeks waar ook het Agentschap voor Binnenlands bestuur aan meewerkt over de meerlagige bestuurscontext en de Europeanisering van het lokale, provinciale en Vlaamse bestuursniveau.

De huidige Benelux-Overeenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale samenwerkingsverbanden of overheden dateert van 1986. Het Directiecomité Grensoverschrijdende Samenwerking van de Benelux Unie is bezig met de voorbereiding van een nieuw Benelux instrument voor grensoverschrijdende samenwerking, dat het Benelux-Verdrag inzake grensoverschrijdende en interterritoriale samenwerking zal heten en de Overeenkomst van 1986 zal vervangen. Het is de bedoeling het voorontwerp in 2012 definitief vast te stellen en de procedure voor de goedkeuring en de ratificatie ervan op te starten.

Samen met minister-president Karl-Heinz Lambertz van de Duitstalige Gemeenschap wil ik in 2013 een evenement organiseren rond actuele thema's voor de lokale besturen. De organisatie is een gezamenlijk initiatief maar wordt logistiek ondersteund door de Duitstalige Gemeenschap en zal plaats hebben in Eupen.

Op vraag van de vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in Polen heeft ABB zich geëngageerd om deel te nemen aan de organisatie van een overleg over lokale besturen met het Poolse ministerie van binnenlandse zaken.

Het Congres (het adviserend orgaan van de Raad van Europa inzake lokale en regionale besturen) heeft beslist om een monitoring van de lokale democratie in België uit te voeren. Dit bezoek zal plaats hebben na de lokale verkiezingen van 14 oktober 2012. Ondertussen hebben de niet-benoemde burgemeesters het Congres gevraagd om na te gaan of Vlaanderen het Europees Handvest inzake Lokale Democratie respecteert, meer bepaald wat betreft de weigering om hen te benoemen. Samen met mijn administratie en met de andere Vlaamse partners zal ik al het mogelijke doen om het Vlaamse standpunt hieromtrent bij de Raad van Europa toe te lichten en in het juiste perspectief te plaatsen.

2.7.3 Betere informatieverstrekking aan de lokale besturen

Sinds 2010 bevat het tweemaandelijks tijdschrift BinnenBand een vaste rubriek Europa. De rubriek geeft een overzicht van de werking van de lokale besturen. Er werd reeds aandacht gegeven aan Denemarken, het Verenigd Koninkrijk en Spanje met Catalonië.

De stuurgroep Europa die binnen ABB bestaat beoogt zowel VVSG, VVP als het Kenniscentrum Vlaamse steden op actieve wijze te betrekken bij het Vlaamse EU-beleid. De werkwijze evolueert van een louter informatieuitwisselingsplatform naar een discussiepanel waarbij gezocht wordt naar een strategie tot actiever optreden in EU-items.

2.7.4 De werking van de EGTS-structuur optimaliseren

In mei 2011 is een evaluatieopdracht toegewezen aan Idea Consult. De studie focust in hoofdzaak op de complementariteit van het EGTS-instrument¹⁶ met de lokale besturen.

De belangrijkste conclusies uit het onderzoek zijn de volgende:

- De intercommunales zijn goed geïnformeerd over de Eurometropoolwerking, maar niet de gemeenten zelf. Ook de Vlaamse overheid die het Eurometropool-initiatief op afstand volgt, is goed geïnformeerd.
- Eurometropool is als EGTS-structuur een nieuw grensoverschrijdend samenwerkingsverband en zoekt zijn weg nog ten aanzien van de bestaande structuren. Toch kan het een hefboomrol spelen om de interbestuurlijke samenwerking te versterken.
- Meerwaarde voor de lokale besturen ligt primordiaal in het grensoverschrijdend werken van de Eurometropool aangezien de lokale besturen in de drie deelregio's te maken hebben met vergelijkbare problematieken. Een EGTS-structuur biedt hierin een platform om elkaar grensoverschrijdend te ontmoeten en een doorverwijsfunctie te vervullen.
- Op basis van de evaluatie is vastgesteld dat zowel voor de Vlaamse, lokale als provinciale besturen de toegevoegde waarde van de EGTS Eurometropool nog kan toenemen.

De bevindingen van de studie zijn vooral georiënteerd op de lokale en provinciale besturen. Zij zijn nuttig bij de statutair voorziene evaluatie die in de loop van de maand juni 2012 is opgestart. Samen met het Departement Internationaal Vlaanderen bekijken we welke verdere stappen er gezet kunnen worden.

2.8 Strategische doelstelling: “Een ondersteunende administratie voor de lokale en provinciale besturen”

2.8.1 De werking van het agentschap voortdurend verbeteren

a) Stand van zaken

Er zijn in de loop van 2012 een aantal fundamentele beleidsbeslissingen genomen met een invloed op de positionering en de taakstelling van ABB (in uitvoering van het 10-puntenprogramma van ABB): de oprichting van de externe audit, de oprichting van de diensten van de gouverneur, de opstelling van ABB ten opzichte van de nieuwe EVA Inburgering en Integratie, de aanpassing van het decreet op de intergemeentelijke samenwerking, de afschaffing van de regeringscommissaris en een heroriëntering van de dossierbehandeling met betrekking tot bestuurlijk toezicht van de centrale naar de provinciale afdelingen.

¹⁶ EGTS staat voor Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking

b) Aandachtspunten voor het volgende werkjaar

In uitvoering van zijn beheersovereenkomst met de Vlaamse Regering zet het Agentschap voor Binnenlands Bestuur zijn verbetertraject verder. Het nieuwe personeelsplan is afgerond en het agentschap heeft de door de Vlaamse Regering vastgelegde personeelsinkrimping intussen al volledig doorgevoerd. De werking wordt verder gedigitaliseerd. Een voor de lokale besturen belangrijk project in dit verband is de digitalisering van het bestuurlijk toezicht.

ABB zet het onderzoek naar zijn positionering en taakstelling in een gewijzigd bestuurlijk landschap verder in functie van de uitvoering van deze beleidsbrief. De beleidsvoorbereiding, de uitvoering van de interne staatshervorming, waaronder het project regioscreening en eventuele fusies, de verdere invoering van de beleids- en beheerscyclus en de uitbouw van de generieke ondersteuning van de besturen zijn belangrijke aandachtspunten. Deze oefening moet leiden tot een verdere heroriëntatie van het agentschap tegen het einde van de regeerperiode.

2.8.2 Maximaal inzetten op informatie, communicatie en ondersteuning

Optimaliseren van bestaande kanalen voor informatie en communicatie

Communicatie naar aanleiding van de verkiezingen van 14 oktober 2012

Ter gelegenheid van de voorbereiding van de lokale verkiezingen van 14 oktober 2012 heeft het agentschap zich bijzonder ingezet voor de informatieverstrekking, zowel naar de lokale besturen als naar de kiesbureaus, de kandidaten en de kiezers. De website www.vlaanderenkiest.be stond daarbij centraal en werd ondersteund door de digitale nieuwsbrief Binnenl@nd Verkiezingen.

www.vlaanderenkiest.be bevat alle regelgeving en documenten over de verkiezingen, zoals het kiesdecreet, ministeriële besluiten en formulieren, naast een uitgebreide rubriek antwoorden op veel voorkomende vragen. Vanaf 21 september waren op de site alle officiële kandidatenlijsten te vinden, op 14 oktober 2012 alle tussentijdse en volledige resultaten van de stembusgang.

Voor de burgers zijn brochures verspreid voor het bekend maken van het nieuw digitaal kiessysteem en voor de inschrijving van de niet-Belgen op de kiezerslijsten. Voor de promotie van de verkiezingswebsite kregen de gemeenten affiches ter beschikking.

Binnenl@nd

De elektronische nieuwsbrief Binnenl@nd stelt het agentschap in staat om op een snelle manier te berichten aan de lokale en provinciale besturen. Iedereen die dit wenst kan er zich gratis op abonneren. De nieuwsbrief bericht over nieuwe ontwikkelingen in het binnenlands bestuur, het inburgerings- en integratiebeleid en het stedenbeleid.

BinnenBand

Het tweemaandelijks tijdschrift BinnenBand geeft een uitgebreide duiding bij nieuwe evoluties en ontwikkelingen op het gebied van binnenlands bestuur, stedenbeleid en inburgering.

Website

Intussen is ook de gewone website van het agentschap grondig vernieuwd. Het afgelopen jaar werd het informatieaanbod met betrekking tot de Beleids- en beheerscyclus fors uitgebreid.

Adviesverstrekking aan lokale en provinciale besturen

Adviesverstrekking is één van de basispijlers van de beheersovereenkomst van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. De voorbije jaren was de evolutie van het aantal geregistreerde adviesvragen als volgt:

- in 2009: 2741 adviesvragen;
- in 2010: 2490 adviesvragen;
- in 2011: 3954 adviesvragen.

In de periode van januari tot eind september 2012 registreerde het Agentschap voor Binnenlands Bestuur 2435 adviesvragen:

- 1029 (43%) i.v.m. personeel;
- 472 (19%) i.v.m. financiën;
- 285 (12%) i.v.m. overheidsopdrachten;
- 180 (7%) i.v.m. patrimonium;
- 182 (7%) i.v.m. werking organen;
- 287 (12%) met een ander onderwerp of met meerdere onderwerpen samen.

Naar aanleiding van de lokale en provinciale verkiezingen van 2012 adviseerde het agentschap, via zijn verkiezingssecretariaat, niet enkel kandidaten, bureaus en kiezers maar ook de lokale (gemeente)besturen bij de organisatie van deze stemmenronde.

Studiedagen

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur organiseert, al dan niet in samenwerking met andere partners, geregeld studie- en informatiedagen. Tijdens het voorbije werkjaar lag de klemtoon op vormingen over de beleids- en beheerscyclus en over de lokale verkiezingen.

Wetenschappelijk onderzoek

Een belangrijke rol in de wetenschappelijke ondersteuning van mijn beleid neemt het steunpunt voor beleidsrelevant onderzoek op. In 2012 ging het derde steunpunt bestuurlijke organisatie – slagkrachtige overheid van start (SBOVIII).

In het Steunpunt lopen volgende lange termijn onderzoeksprojecten (2012-2015):

- democratische verankering van lokale netwerkverbanden;
- beleidsvoering en besluitvorming op regionale schalen - analyse van regionale arrangementen en regimes;
- hoe kunnen lokale besturen een impact hebben op de Europese besluitvorming? de Europeanisering van lokale besturen in Vlaanderen in een comparatief perspectief;
- impact van EU economisch beleid op de Vlaamse overheid;
- implementatie van de beleids- en beheerscyclus in lokale besturen;
- optimalisering van management van interbestuurlijke informatieprocessen in Vlaanderen;
- management van informatieprocessen in Vlaamse lokale besturen;
- regionale benchmarking van overheidsperformantie;
- flexicurity in de Vlaamse publieke sector;
- bestuurlijk vertrouwen;
- lokale benchmarking ;
- Vlaamse en lokale PPS - de functionaliteit van standaardisatie versus maatwerk voor de performantie van PPS-verbanden.

Eind dit jaar zijn al de resultaten te verwachten van twee kortlopende onderzoeksprojecten, met name van het vergelijkend onderzoek naar de factoren voor succes en/of falen van hervormingen aan de lokale schaal en van het onderzoek rond een proeve van code voor democratisch lokaal bestuur. Voor meer informatie verwijst ik naar www.steunpuntbov.be/ned.

In 2013 zal het steunpunt een comparatieve studie uitvoeren van de implementatie van het planlastendecreet en een monitoring van de implementatie van het Gemeentedecreet.

Opvolging andere beleidsdomeinen

Het voorbije werkjaar heeft het agentschap de ontwikkelingen in andere beleidsdomeinen opgevolgd, die relevant zijn voor de lokale en provinciale besturen. Dat gebeurde onder meer door het screenen van de beleidsbrieven 2011-2012 van de collega-ministers van de Vlaamse Regering. Ook voor het komende werkjaar zal ABB de beleidsbrieven 2013 screenen.

2.8.3 Het bestuurlijke toezicht correct uitoefenen

Zoals ik heb aangekondigd in het Witboek Interne Staatshervorming zal de Vlaamse overheid zich terughoudender opstellen tegenover de lokale en de provinciale besturen. In het kader van een verdere responsabilisering van het lokaal en het provinciaal bestuur, zijn de toezichtsprocedures door de decreten tot wijziging van het Gemeentedecreet, het Provinciedecreet en het OCMW-decreet versoepeld. Het aantal besluiten waarvoor de inzendingsplicht geldt, wordt beperkt. De verplichting geldt bijvoorbeeld niet meer voor de besluiten met betrekking tot de personeelsformaties of voor de besluiten met betrekking tot de oprichting van intern verzelfstandigde agentschappen. Die besluiten komen op de overzichtslijst van de genomen raadsbeslissingen. Ook de verplichting om de beheersovereenkomsten van de intern verzelfstandigde agentschappen en de autonome bedrijven naar de Vlaamse Regering te versturen is geschrapt.

Het geheel van deze maatregelen past in de verdere verbetering van de verhoudingen tussen de lokale besturen en de Vlaamse overheid en in een bijkomende vermindering van de administratieve lasten voor de besturen. Zij investeert in een gestandaardiseerde en generieke ondersteuning van de besturen, die in hoofdzaak digitaal en gebruiksvriendelijk wordt aangeboden. Bij de concrete uitoefening van het bestuurlijke toezicht ligt de focus op de onderzoeken in geval van klachten en bezwaarschriften.

Bijlage 1: Begroting 2013

Binnenlands bestuur maakt een aanzienlijk deel uit van de Vlaamse begroting: De totale beleidskredieten in de Vlaamse begroting voor 2013 bedragen 27.480.753.000 euro¹⁷ waarvan 2.352.521.000 euro of 8,56 % voor binnenlands bestuur. De kredieten kunnen ingedeeld worden in drie grote delen:

- Gemeente- en Provinciefonds en compensatie Elia-taks;
- de subsidiëring van specifieke investeringen;
- de werking en ondersteuning van het beleid Binnenlands Bestuur.

1. Gemeente- en Provinciefonds en compensatie Elia-taks: 2.346.922.000 euro

Het Vlaams Gemeentefonds bedraagt in 2013 2.171.483.000 euro. Ten opzichte van 2012 groeit het fonds met 73.432.000 euro of 3,5%. Voor de structurele cofinanciering van de externe audit van de lokale overheden wordt een bedrag van 261.000 euro afgehouden van de dotatie voor 2013.

In 2013 is er een nulgroei van het Vlaams Provinciefonds (92.439.000 euro). Voor de structurele cofinanciering van de externe audit van de lokale besturen wordt een bedrag van 29.000 euro afgehouden van de dotatie voor 2013.

Ter compensatie van de afschaffing van de Elia-taks blijft de aanvullende dotatie van 83.000.000 euro behouden.

2. Subsidiëring van specifieke investeringen: 4.406.000 euro

De begroting trekt middelen uit voor subsidies van specifieke investeringen in de lokale besturen. Het gaat hier om:

- subsidies voor het bouwen van openbare crematoria, eerste investering;
- subsidies voor werken aan het niet-beschermd patrimonium van de erkende eredielen;
- subsidies voor werken aan ontmoetingscentra voor verenigingen van vrijzinnigen.

3. Werking en ondersteuning van het beleid Binnenlands Bestuur: 1.193.000 euro

De Vlaamse begroting bevat tenslotte een aantal beleidskredieten voor werkingskosten van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, communicatie en ondersteuning van de lokale besturen:

- werkingskosten beleid agentschap met inbegrip van buitenlandse contacten;
- werkingskosten voor gemeenten en OCMW's ter stimulering van efficiëntietrajecten;
- uitgaven voor communicatie;
- werkingskosten en vergoedingen Raad voor Verkiezingsbetwistingen en Beroepscommissie voor Tuchtzaken;
- studiekosten;
- subsidies participaties initiatieven Binnenlands Bestuur;
- subsidie aan het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen.

¹⁷ Onder voorbehoud van technisch nazicht door Financiën en Begroting.

Bijlage 2: Moties en resoluties ingediend bij het Vlaams Parlement

Op 23 mei 2012 nam de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement een resolutie aan betreffende de gebeurtenissen bij de Gemeentelijke Holding en Dexia waarin het de Vlaamse Regering vraagt: de nodige decretale en reglementaire initiatieven te nemen met betrekking tot controle en toezicht

1. opdat een financiële catastrofe zoals van de Gemeentelijke Holding zich nooit meer kan voordoen ('niemals wieder');
2. zoals reeds in artikel 195 van het Gemeentedecreet voorzien is, een uitdrukkelijk verbod te handhaven op risicovolle publieke participaties van lokale overheden en hiertoe de nodige initiatieven te nemen;
3. er over te waken dat lokale overheden niet participeren in de banksector en in financiële instellingen en de aanwezigheid in andere sectoren te evalueren op basis van criteria van strategische sleutelopdracht en de risicovolle marktomgeving;
4. de nuttige rol van de gemeenten in de verankering en verzekering van energie- en nutsvoorzieningen te erkennen;
5. een algemeen voogdijtoezicht uit te oefenen op de publieke participaties van de lokale overheden en dat nagegaan wordt hoe artikel 180 van de federale programmawet van 1994 (over de rechtstreekse of onrechtstreeks participaties door gemeenten in bedrijven voor productie, vervoer en distributie van energie) kan worden opgeheven en worden vervangen door een specifieke Vlaamse regelgeving ter zake;
6. dat in het kader van het algemeen toezicht ook wordt gewaakt over een grotere transparantie en informatiedoorstroming;
7. met betrekking tot de regeringscommissarissen de opdracht en rapportage duidelijk te definiëren en die invulling daadwerkelijk en transparant op te volgen;
8. dat er initiatieven worden genomen om bij participaties ook onafhankelijke bestuurders aan te wijzen in de raad van bestuur;
9. dat participaties en waarborgen van de Vlaamse overheid in financiële instellingen en bedrijven moeten gepaard gaan met een effectieve zeggingsmacht, toezicht en rapportering door de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement;
10. de nodige instrumenten te ontwikkelen en aan te reiken om een verhoogde transparantie en betrokkenheid te versterken en dit onder meer door de installatie van een onafhankelijk risicodepartement en het voeren van een maatschappelijk verantwoord investeringsbeleid;
11. dat vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid in raden van bestuur moeten worden aangeduid op basis van hun beheerscompetentie en in zoverre zij hun bestuursverantwoordelijkheid reëel kunnen opnemen.

Ook na de wijziging van 29 juni 2012 aan het Gemeentedecreet blijft het in artikel 19, §3 opgenomen principieel verbod voor gemeenten gehandhaafd om te participeren in rechtspersonen die niet belast zijn met taken van gemeentelijk belang, behalve als er daartoe een expliciete decretale of wettelijke rechtsgrond bestaat.

De lokale verankering in bedrijven voor productie, vervoer en distributie van energie is gebaseerd op artikel 180 van de wet van 21 december 1994 en blijft eveneens gehandhaafd.

De besluiten van de gemeenteraad inzake eventuele gemeentelijke deelnames, valt onder de toepassing van het algemeen bestuurlijk toezicht. Een werkgroep op het niveau van de Vlaamse Regering onderzoekt in welke mate de transparantie inzake de informatie kan verbeteren. In de eerste plaats zijn de lokale bestuurders er zelf voor verantwoordelijk om deze transparantie te organiseren, zeker ten aanzien van de gemeenteraadsleden. Zij kunnen het gemeentebestuur steeds om een overzicht of om bijkomende informatie vragen over de participaties waaraan het bestuur deelneemt. Wat de deelneming aan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden betreft, is bij de voormelde wijziging aan het Gemeentedecreet in artikel 39, §1, overigens een bepaling toegevoegd die de gemeenten verplicht om het gemeentelijke beleid op het beleid van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden onderling af te stemmen. Daarnaast is een wijziging aan het decreet van 6 juli 2001 op de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden in voorbereiding. Het bevat bepalingen om de gemeenteraadsleden nauwer te betrekken bij de besluitvorming in deze samenwerkingsverbanden en om de informatiedoorstroming te verbeteren. Ik leg nog in 2012 dat ontwerpdecreet voor aan de Vlaamse Regering voor definitieve goedkeuring en indiening in het Vlaams Parlement.

Bijlage 3: Samenvatting van de beleidsmaatregelen, gepland in 2012-2013

Strategische doelstelling: een interne staatshervorming

Uitvoering doorbraken uit het witboek

- Strategische uitvoeringslijnen uit het witboek verder uitvoeren

Afbakening provinciale taakstelling

- Definitieve ondertekening van de bestuursakkoorden in april 2013
- opmaak transitietrajecten voor Overheveling van taken en bevoegdheden en middelen binnen de niet-grondgebonden beleidsdomeinen

Regioscreening

- Gouverneurs starten binnen hun provincie samen met de lokale besturen een evaluatietraject op, waarbij de resultaten van de inventarisatie worden besproken en geëvalueerd
- De gouverneurs maken een evaluatierapport op met conclusies, aanbevelingen en mogelijke acties tegen eind 2013

Fusies

- Opstart ronde tafel van experts
- Opmaak verslag met conclusies en aanbevelingen over de verdere stappen die moeten genomen worden

Strategische doelstelling: een volwaardig partnerschap over de grenzen van beleidsdomeinen en bestuursniveaus

Beleids- en controleprocessen van de verschillende overheden meer op elkaar afstemmen

- Verder werken aan de uitbouw van de dienst van de gouverneur
- Gouverneurs stellen een jaarrapport op over hun coördinatiewerkzaamheden met conclusies en aanbevelingen

Betere planning, minder planlasten

- Informatie- en communicatie-initiatieven naar de lokale besturen toe verder ontwikkelen
- Omzendbrief opmaken met overzicht van de Vlaamse beleidsprioriteiten waar lokale besturen mee rekening kunnen houden
- Verder op punt stellen van de IT-omgeving

Verminderen specifiek toezicht

- Verdere uitvoering afschaffing specifiek toezicht

Belfortprincipe bevestigen

- Lokalebesturentoets evalueren en principes uit het planlastendecreet en de provinciale taakstelling erin verankeren

Decretaal kader van interbestuurlijke samenwerking

- Code van interbestuurlijk samenwerken opstellen, in overleg met VVSG en VVP

Strategische doelstelling: verhogen van de bestuursefficiëntie door gebruik van ICT, gegevensdeling en procesbeheer tussen Vlaanderen, de lokale besturen en de provincies

Elektronische informatie-uitwisseling en de beschikbare gegevens maximaal delen tussen de overheden

- Geïntegreerd platform realiseren en eerste dossierstromen in het kader van het digitaal toezicht en BBC DR
- Nagaan of het gebruik van het platform kan uitgebreid worden
- In 2013 eerste uitwisselingen via het beheersplatform bestandsuitwisseling in pilootfase opstarten

Elektronisch ontsluiten van lokale en provinciale informatie voor burger en mandataris

- Gemeentelijke profielschetsen uitbreiden met cijfers die de besturen kunnen gebruiken bij de opmaak van hun omgevingsanalyse

Strategische doelstelling: sterke en verantwoordelijke besturen

A De nieuwe organieke regelgeving voor de lokale besturen implementeren

Het Gemeente-, OCMW- en Provinciedecreet verder uitvoeren en vereenvoudiging van de onteigeningsprocedure

- Opmaak nodige uitvoeringsbesluiten bij de aangepaste organieke decreten

Het financiële luik van de organieke decreten implementeren

- Verdere inspanningen leveren op regelgeving, informatief en ICT vlak om de invoering van BBC mogelijk te maken
- Intensieve begeleiding van de pilootbesturen
- Organiseren van toelichtingsveragderingen voor de verzelfstandigde entiteiten
- Verder uitwerking van BBC DR
- Opzetten van een portaal voor gegevensuitwisseling tussen ABB en de lokale sector

Een externe audit voor de lokale besturen

- Verdere verfijning concept van de externe audit
- Regelgevend traject uitwerken
- Scenario's voor auditstrategie opstellen
- Organisatorische voorbereidingen treffen
- Auditcomité samenstellen
- Eerste audits uitvoeren bij de pilootbesturen in 2013

Decreet op de intergemeentelijke samenwerking bijsturen

- Ontwerpdecreet tot wijziging van het decreet op de intergemeentelijke samenwerking indienen bij het Vlaams Parlement

Het decreet op de erediensdiensten verder uitvoeren

- Lokale besturen nauw betrekken bij het onderzoek van toekomstige aanvragen tot erkenning
- Uitvoeringsbesluiten met betrekking tot de erkenningscriteria, het algemeen reglement op de boekhouding en de modellen van boekhouding

B Gezonde financiën als pijler voor efficiënte en bestuurskrachtige lokale en provinciale overheden

De groei van het Gemeentefonds bevestigen

- In 2013 de dotatie van het Gemeentefonds verhogen met 3,5%

Een hervorming van het Gemeentefonds

- De verdelingsregeling van het Gemeentefonds herbekijken, als voorbereiding op een meer fundamentele hervorming in de daaropvolgende jaren

De Elia-compensatie behouden en de lokale financiën ondersteunen

- De Eliacompensatie bedraagt in 2013 83.000.000 euro

Een versoepelde procedure bij investeringssubsidies

- het koninklijk besluit van 23 juli 1981 met betrekking tot het toekennen van subsidie voor werken aan niet monumentale gebouwen van de erediensten vervangen door een decreet

C Het personeelsbeleid als hoeksteen voor een bestuurskrachtige overheid

Bijsturen van het rechtspositieregelingsbesluit voor gemeente- en provinciepersoneel

- wijzigingsbesluit voor definitieve goedkeuring voorleggen aan de Vlaamse Regering
- lokale besturen ondersteunen bij de implementatie van het wijzigingsbesluit

De vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers evenwaardig bij het sectoraal overleg betrekken

- nota voorleggen aan de Vlaamse Regering met knelpunten in verband met de toepassing van het syndicaal statuut (onder andere het gebrek aan rechtstreekse vertegenwoordiging van de werkgevers in comité C1)

Studie functieweging

- eventuele wijziging van de salarissen van de decretale graden bespreken bij de volgende sectorale onderhandelingen

Strategische doelstelling: een efficiënte organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen van 14 oktober 2012

Een Vlaams kiesdecreet voor de lokale verkiezingen

- grondige evaluatie uitvoeren van de verkiezingen van 14 oktober
- zorgen voor de logistieke ondersteuning van de raden voor verkiezingsbetwistingen

De start van de nieuwe lokale bestuursperiode ondersteunen

- introductieprogramma voor nieuw gekozen mandatarissen implementeren
- organiseren van ronde van Vlaanderen om zo te kunnen kennismaken met de nieuwe bestuursploegen

Strategische doelstelling: correct taalgebruik en versterking van het Nederlandstalig karakter van de Vlaamse rand rond Brussel

- waakzaam blijven voor de correcte toepassing van de taalwetgeving, meer in het bijzonder in de Vlaamse randgemeenten

Strategische doelstelling: binnenlands bestuur in Europees en internationaal perspectief

Proactief deelnemen aan internationale fora

- samen met de Duitstalige gemeenschap evenement organiseren rond actuele thema's voor de lokale besturen
- studiereeks meerlagige bestuurscontext en Europeanisering mee ondersteunen
- overleg met Pools ministerie van binnenlandse zaken

Strategische doelstelling: een ondersteunende administratie voor de lokale en provinciale besturen

De werking van het agentschap voortdurend verbeteren

- Fundamenteel onderzoek naar positionering en taakstelling van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur in een gewijzigd bestuurlijk landschap verder zetten

Bijlage 4: Stand van zaken uitvoering regeerakkoord

“De gouverneurs krijgen een coördinerende opdracht om op permanente basis beleidsprocessen, controleopdrachten en werking van de gedeconcentreerde diensten van de Vlaamse overheid af te stemmen op deze van de andere bestuursniveaus. Door hun voeling met de lokale en provinciale praktijk kunnen zij op vraag van de besturen het dagelijks partnerschap met Vlaanderen faciliteren en stroomlijnen.”

Gerealiseerde maatregel

- Aan de gouverneurs is een coördinerende opdracht toegewezen om zo de interne verkokering binnen de Vlaamse overheid en de negatieve gevolgen voor de lokale besturen aan te pakken
- Gouverneurs stellen een beknopt jaarrapport op over hun coördinatiewerkzaamheden met aanbevelingen inzake aanpassing van regelgeving en werkprocessen
- In de verschillende provincies hebben de gouverneurs overlegfora met de gedeconcentreerde Vlaamse buitendiensten opgericht

Lopende maatregelen

- Hervorming figuur van de arrondissementscommissaris
- Oprichting dienst van de gouverneur

“De invoering van de nieuwe organieke decreten van de lokale en provinciale besturen wordt van nabij opgevolgd, zodat waar nodig bijsturingen en vereenvoudigingen kunnen gebeuren. Voor deze opvolging wordt een werkgroep samengesteld uit vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid en van de lokale en provinciale besturen.”

Gerealiseerde maatregelen

- Commissie Efficiëntiewinst voor Lokale Besturen (rapport juli 2010)
- Aanbevelingen van de commissie efficiëntiewinst lokale besturen zijn voorgelegd aan de Vlaamse Regering en aan het Vlaams Parlement
- Het Vlaams Parlement heeft op 20 juni 2012 wijzigingen aan het Gemeentedecreet, het OCMW-decreet en het Provinciedecreet goedgekeurd. De Vlaamse Regering heeft deze decreten bekrachtigd op 29 juni 2012.

“De Vlaamse Regering erkent binnen de budgettaire mogelijkheden, nieuwe lokale geloofsgemeenschappen. De bevoegde lokale besturen zullen de voorbereiding en indiening van de erkenningsdossiers door de erkende erediensten begeleiden.”

Gerealiseerde maatregel

- Erkenning nieuwe lokale geloofsgemeenschappen
- Bij het onderzoek van toekomstige erkenningsaanvragen worden de bevoegde lokale besturen nauw betrokken bij de voorbereiding van de dossiers

“In het bestuurlijk landschap worden we geconfronteerd met een veelheid aan bestuurslagen en instanties die over eenzelfde beleidsmaterie beslissingsbevoegdheid hebben. Deze historisch gegroeide inefficiëntie is een belangrijke factor in de administratieve lastenverhoging naar burgers en bedrijven. Een hergroepering van bevoegdheden dringt zich op, vanuit een breed gedragen partnerschap met de lokale en provinciale besturen. Per beleidssector kijken we na hoe we de huidige versnippering van bevoegdheden over verschillende bestuurslagen kunnen aanpassen tot meer homogene pakketten en sleuteltaken per bestuurslaag. Deze ‘interne staatshervorming’ moet per beleidssector opgestart worden met een brede betrokkenheid van alle bestuurslagen. In het bijzonder zullen we het provinciale bestuursniveau, de intercommunales, de gedeconcentreerde en andere intermediaire bestuursvormen doorlichten op doorheen de tijd ontstane mengvormen van beleid of nichebeleid.”

Zo komen we tot een sluitende lijst van provinciale bevoegdheden die een grondgebonden karakter hebben. De provincies fungeren daarbij ook als regisserend en afstemmend intermediair niveau.”

Gerealiseerde maatregelen

- Goedkeuring Groenboek Interne Staatshervorming door de Vlaamse Regering op 23 juni 2010
- Goedkeuring Witboek Interne Staatshervorming door de Vlaamse Regering op 28 april 2011
- Opmaak projectplan en monitoringsysteem om uitvoering doorbraken, opgenomen in het witboek, op te volgen
- Opvolgen en coördineren van de implementatie van alle doorbraken uit het Witboek Interne Staatshervorming
- Halfjaarlijkse rapportering over de stand van zaken van de implementatie van de doorbraken uit het Witboek Interne Staatshervorming

“We verminderen het aantal provincieraadsleden tot maximaal 72 raadsleden in provincies met meer dan één miljoen inwoners en tot maximaal 63 raadsleden in provincies met minder dan één miljoen inwoners. De apparenteringsregels voor de provincieraadsverkiezingen zullen toegepast worden op basis van de senatoriale kiesomschrijvingen. Er wordt een kiesdrempel vastgelegd van vijf procent berekend op provinciaal niveau. We hertekenen de kiesdistricten voor de provincieraadverkiezingen waarbij er per district minstens 6 raadsleden te verkiezen zijn.”

Gerealiseerde maatregel

- Decreet houdende de lokale en provinciale verkiezingen is door de Vlaamse Regering bekrachtigd op 8 juli 2011.

“De Vlaamse overheid moedigt vrijwillige fusie van gemeenten aan en verleent ondersteuning ondermeer via een eenmalige subsidiebonus.

Vrijwillige fusie van gemeente en OCMW wordt decretaal mogelijk gemaakt. De Vlaamse overheid verleent daarbij ondersteuning ondermeer via een eenmalige subsidiebonus.”

Gerealiseerde maatregelen

- Ondersteuningspakket voor gemeenten die vrijwillig willen fusioneren is uitgewerkt
- Modeldossier voor een fusieoperatie is uitgewerkt

Lopende maatregelen

- Opmaak verslag met conclusies en aanbevelingen over de verdere stappen die moeten genomen worden

“In dit kader wordt in elk geval het systeem van koppelsubsidies afgeschaft. Tegelijkertijd wordt in dit takendebat ook de planlast drastisch afgebouwd en worden de toezichtsregelingen per beleidssector kritisch herbekeken. Daarbij wordt een samenbundeling van alle planverplichtingen bij de aanvang van de gemeentelijke bestuursperiode gerealiseerd en kunnen vormen van specifiek toezicht enkel de uitzondering zijn.

We stellen een inventaris op van de koppelsubsidies en werken vervolgens de vereiste decretale wijzigingen uit om die koppelsubsidies af te schaffen.”

Gerealiseerde maatregel

- Er is een inventaris opgemaakt van bestaande koppelsubsidies, waaruit blijkt dat enkel de subsidies in de onroerend erfgoedsector als koppelsubsidies aangemerkt kunnen worden

Geplande maatregel

- Afschaffing van de koppelsubsidies in het beleidsveld onroerend erfgoed

“In het kader van de planlastverlichting komen we tot een legislatuurplan, waarbij outputcontrole en benchmarking mogelijk is. Die werkwijze getuigt van een volwassen partnerschap met de lokale en provinciale besturen. Er zal worden bekeken welke controle-instrumenten in deze context het meest geschikt zijn. De verschillende plannen die de lokale en provinciale besturen nu maken (cultuurbeleidsplan, jeugdbeleidsplan, sportbeleidsplan, milieubeleidsplan,...) verdwijnen en worden geïntegreerd in dit meerjarenplan.”

Gerealiseerde maatregel

- Planlastendecreet is door de Vlaamse Regering bekrachtigd op 15 juli 2011.

Lopende maatregelen

- Aanpassing voor betrokken sectorale regelgevingen
- Ontwikkeling vormingstraject voor lokale besturen
- Verdere ontwikkeling digitale rapportering over de lokale beleidscyclus

“De Vlaamse Regering zal een commissie oprichten, samengesteld uit gemeentemandarissen en experts, die verdere concrete beleidsaanbevelingen uitwerkt die leiden tot minder planlasten, een sterke administratieve vereenvoudiging en efficiëntiewinsten van de op de gemeenten toepasselijke decreten. Die commissie zal haar voorstellen ten laatste eind mei 2010 voorleggen.”

Gerealiseerde maatregelen

- Oprichting commissie efficiëntiewinst voor lokale besturen
- Aanbevelingen van de commissie efficiëntiewinst lokale besturen zijn voorgelegd aan de Vlaamse Regering en aan het Vlaams Parlement

“Een decretale regeling voor de interbestuurlijke samenwerking zal uitgewerkt worden zodat het mogelijk wordt om via ruime samenwerkingsverbanden efficiënt in te spelen op de specifieke omstandigheden die zich in sommige streken voordoen.”

Geplande maatregel

- Afhankelijk van de resultaten van de gebiedsdekkende regioscreening bestaande decretale kaders aanpassen of nieuwe decretale kaders uitwerken

“We maken een inventaris van alle bestaande vormen van specifiek toezicht. Die vormen van specifiek toezicht waarvan niet aangetoond kan worden dat ze niet kunnen uitgeoefend worden via het algemeen toezicht, schaffen we af.”

Gerealiseerde maatregel

- Er is een inventaris opgemaakt van bestaande vormen van specifiek toezicht
- Voor elke soort van specifiek toezicht nagaan welk concreet doel die specifieke toezichtsprocedure beoogt en of de meerwaarde ervan voldoende is en indien nodig het toezicht opheffen

Lopende maatregel

- Verdere uitwerking afschaffing vormen van specifiek toezicht, die niet wenselijk zijn

“De Vlaamse Regering staat mee in om de werking van het lokale en provinciale bestuursniveau kwalitatief te verbeteren, onder andere door vorming van ambtenaren en e-government.”

Gerealiseerde maatregel

- Uitbreiding van het ‘gebruikersbeheer voor lokale besturen’ waarlangs lokale en provinciale besturen hun medewerkers toegang verlenen tot Vlaamse en federale besturen
- Opstart pilootbesturen digitaal toezicht
- Opstart project digitale rapportering in het kader van de beleids- en beheerscyclus

Lopende maatregelen

- Vernieuwing van het MAGDA-platform
- Uitbreiding van het aantal doeltoeppassingen waarop rechten worden toegekend door middel van het gebruikersbeheer voor lokale besturen
- Uitbreiding van het digitaal tekenplatform zodat lokale besturen de functionaliteit van het tekenplatform kunnen integreren in de eigen toepassingen
- Verdere uitrol project digitaal toezicht
- Verdere uitrol project digitale rapportering beleids- en beheerscyclus

“De Vlaamse Regering neemt ook diverse initiatieven om de financiële situatie van de lokale besturen te verbeteren.”

Gerealiseerde maatregel

- Jaarlijkse groei van het Gemeentefonds en het Provinciefonds met 3,5%

Geplande maatregel

- Ook voor 2013 groei van het Gemeente met 3,5%

“De Vlaamse Regering zal in overleg met de lokale en provinciale besturen, het decreet op de intergemeentelijke samenwerking aanpassen en uitbreiden tot interbestuurlijke samenwerking. Zeker die elementen uit het decreet die voor bijkomende administratieve werklast zorgen, zonder dat het nut ervan aangetoond is, worden geschrapt.”

Gerealiseerde maatregel

- Detectie van pijnpunten en anomalieën in IGS-decreet door de commissie efficiëntiewinst lokale besturen
- IGS-decreet is bijgestuurd

Geplande maatregelen

- Afhankelijk van de resultaten van de gebiedsdekkende regioscreening bestaande decretale kaders aanpassen of nieuwe decretale kaders uitwerken

“De Vlaamse Regering zal onderzoeken hoe Vlaanderen de lokale besturen kan helpen bij de opbouw van een tweede pensioenpijler.”

Gerealiseerde maatregel

- Akkoord binnen Comité C1 met betrekking tot een kaderreglement tot aanvullend pensioen voorcontractuelen binnen de Vlaamse lokale en provinciale besturen

“Alle Vlaamse beslissingen toetsen we vooraf op hun gevolgen voor de lokale en provinciale besturen op het vlak van personeel, werkingsuitgaven en investeringen. De Vlaamse Regering engageert zich om blijvend het Belfortprincipe toe te passen.”

Geplande maatregelen

- Hervorming RIA en de compensatieregeling voor administratieve lasten is goedgekeurd
- Lokale besturen ondersteunen bij de uitbouw van hun beleid rond kwaliteitsvolle regelgeving en administratieve vereenvoudiging
- Toepassing van het Belfortprincipe als sectorale wetgevingstoets integreren met RIA

“We voeren een actief buurlandenbeleid en maximaliseren onze interregionale samenwerking. In het bijzonder met onze buurlanden en buurregio’s bouwen we grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden uit, ook via de Europese Groepering Territoriale Samenwerking (EGTS), met het oog op een grotere cohesie op zoveel mogelijk bevoegdheidsdomeinen.”

Gerealiseerde maatregelen

- Uitbouw en intensief gebruik netwerk met buitenlandse collega's bevoegd voor de organisatie en reglementering van lokale en regionale besturen / vlotte wederzijdse informatie-uitwisseling.
- ter beschikkingstelling van actuele informatie over buurlanden aan ABB-collega's en nastreven van overleg over ervaringsuitwisseling onder andere met betrekking tot de hervorming van de lokale besturen
- Insteken van buitenlandse ervaringen over Vlaamse actuele thema's bij opmaak van ABB-beleidsvoorstellen.
- Voorbereiding en actieve participatie aan de High Level Meeting on Governance over thema EGTS georganiseerd door Hongarije in maart 2011
- Actieve invulling door ABB van heropgestart grensoverleg met Nederland door de Dienst Internationaal Vlaanderen
- Meewerken aan de evaluatiestudie over de werking van EGTS
- Oplevering rapport evaluatiestudie EGTS

Geplande maatregelen

- Bekendmaken van resultaten van EGTS-studie
- Vrijgeven en publicatie van resultaten landenoverzichten met nadruk op buurlanden
- Ondersteuning bij organisatie door Duitstalige Gemeenschap van congres voor voorjaar 2013 rond actuele thema's in samenspraak met Luxemburg, Nederland, NordRhein-Westfalen en Rheinland-Pfalz.

“Het beleid van de Vlaamse Regering wordt versterkt met als uitgangspunt het respect voor het territorialiteitsbeginsel en de daaraan gekoppelde status van het Nederlands in het Nederlandse taalgebied, met voor de faciliteitengemeenten daaraan gekoppelde voorrangstatus van het Nederlands. Prioritaire doelstellingen zijn: de stipte naleving van de taalwetgeving en de uitvoering van een beleid dat het Nederlandstalig karakter van de Rand ondersteunt en versterkt. Vzw De Rand is een belangrijke partner voor het beleid, met inbegrip van een positief taalpromotiebeleid, en waarvan de werking eveneens wordt versterkt. De Vlaamse Regering blijft alle juridische mogelijkheden verkennen om maatregelen te kunnen nemen met het oog op het versterken van het Nederlandstalige karakter en het Nederlands in het straatbeeld van de Rand en de faciliteitengemeenten.”

Gerealiseerde maatregelen

- Uitvaardiging van een omzendbrief op 7 mei 2010 die verduidelijkt dat iedere vorm van registratie van taalgebruik verboden is
- Weigering benoeming kandidaat-burgemeesters van Wezembeek-Oppem, Linkebeek en Kraainem wegens gebrek aan respect voor de taalwetgeving
- Aanpassing Gemeentedecreet zodat eenzelfde kandidaat geen tweemaal als burgemeester kan voorgedragen worden tenzij er zich nieuwe feiten voordoen. Dit om de benoemingscarroussel zoals in sommige randgemeenten bestond tegen te gaan.

Lopende maatregel

- Correcte toepassing van de taalwetgeving in de dagelijkse bestuurspraktijk nauwgezet blijven opvolgen

Bijlage 5: Gevolgen gegeven aan arresten van het Grondwettelijk Hof

Er zijn drie beroepen tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van het *Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet* (“hierna “bestreden decreet”) bij het Grondwettelijk Hof ingediend.

1. De heer Jean-Marie de Meester vorderde voor het Grondwettelijk Hof de schorsing en de vernietiging van de artikelen 165, 166, 167, 168 en 169 van het bestreden decreet.
2. De feitelijke vereniging “Groen” en een aantal kandidaten voor deze partij voor de gemeente-, districts- en provincieraadsverkiezingen van 8 oktober 2006, vorderden de gehele schorsing en vernietiging van het bestreden decreet.
3. De heer Joris Van Hauthem vorderde de vernietiging van artikel 175, 5°, van het bestreden decreet.

Samengevat vinden de verzoekers dat de methode voor de zetelverdeling die toegepast wordt voor de gemeenteraadsverkiezingen, de methode “Imperiali”, discriminerend voor kleinere partijen en alleenstaande kandidaten is, terwijl voor de stadsdistrictsraadsverkiezingen en provincieraadsverkiezingen de methode “D’Hondt” voor de zetelverdeling wordt toegepast, die ‘gunstiger’ voor hen zou zijn.

Bij arrest nr. 22/2012 van 16 februari 2012 heeft het Grondwettelijk Hof de vorderingen tot schorsing van de heer de Meester en van “Groen” verworpen. Bij arrest nr. 86/2012 van 28 juni 2012 heeft het Grondwettelijk Hof hun vorderingen tot vernietiging verworpen. Een aantal overwegingen van het Hof hierbij:

- Het gelijkheidsbeginsel gebiedt volgens het Hof niet dat de verdeling van de toe te wijzen zetels tussen de deelnemende partijen of lijsten op de diverse beleidsniveaus zou geschieden volgens dezelfde modaliteiten. De decreetgever is er volgens het Hof redelijkerwijze van kunnen uitgaan dat vooral voor de verkiezingen voor de gemeenten, waar de kandidaten dichter bij de bevolking staan, en waar de wil om zich kandidaat te stellen doorgaans groter is, de risico’s op versnippering en, derhalve, op een minder stabiel beleid groter zijn. Hoewel eenzelfde systeem had kunnen worden gehanteerd voor de verkiezingen van de districtsraden, die binnengemeentelijke territoriale organen zijn, is de decreetgever niet teruggekomen van de daarvoor al geldende toepassing van het “systeem D’Hondt”. Maar binnen het kader van zijn beleidsvrijheid is het niet kennelijk onredelijk dat de decreetgever volgens het Hof ervan is uitgegaan dat de inrichting in districten van verstedelijkte gebieden met gemeenten van meer dan 100.000 inwoners is bedoeld om een betere betrokkenheid van de kiezers bij het binnengemeentelijke beleid mogelijk te maken en niet om de risico’s van een versnippering tegen te gaan;
- Artikel 3 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens is volgens het Hof niet van toepassing, nu de gemeenteraadsverkiezingen geen betrekking hebben op “het kiezen van de wetgevende macht” in de zin van die bepaling. Ook artikel 14 van dat Verdrag is niet van toepassing, nu dat enkel kan worden aangevoerd in samenhang met een van de bij dat Verdrag gewaarborgde rechten en vrijheden.

Bij arrest nr. 91/2012 van 12 juli 2012 heeft het Grondwettelijk Hof het beroep van de heer Joris Van Hauthem niet ontvankelijk verklaard, bij gebrek aan het door de Grondwet en door artikel 2 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof vereiste belang van de verzoeker.

Bijlage 6: Regelgevingsagenda

De regelgevingsagenda wordt automatisch gegenereerd uit de e-regelgevingsagendatool van de dienst Wetsmatiging en is te vinden op <http://regelgevingsagenda.bestuurszaken.be>.